Regionfullmäktige

§79

Region Halland uppföljningsrapport 2 inklusive delårsbokslut 2018
RS180047

Beslut
Regionfullmäktige beslutar att
- godkänna Uppföljningsrapport 2 inklusive delårsbokslut för Region Halland och lägga den till handlingarna.

Anteckning
I ärendet yttrar sig Jan-Erik Martinsson (revisor), Lise-Lotte Bensköld Olsson (S), Tommy Rydfeldt (L), Gösta Bergenheim (M), Anita Gidén (V), Dag Hultefors (M), Bo Gunnar Åkesson (M), Benny Strandberg (KD), Agnes Hulthén (V), Anna Roos (C), Svein Henriksen (MP) och Patrik Thorsson Nilsson (S).

Ärendet
Av regionfullmäktiges mål förväntas 5 uppfyllas helt, 8 uppfylls delvis och 1 mål uppfylls inte alls under året. Väger man samman måluppfyllelsen för regionens finansiella mål med målen för verksamheten, blir dock bedömningen att regionen inte uppfyller kraven på en god ekonomisk hushållning. Det beror främst på att det finansiella resultatet inte är tillräckligt starkt.

Region Hallands prognos för helår baserat på utfallet efter åtta månader uppgår till minus 127 mnkr. Det är 143 mnkr sämre än årsbudgeten men 67 mnkr bättre än i uppföljningsrapport 1. Skatteintäkterna och de generella statsbidragen beräknas tillsammans öka med 4,2 procent under 2018 jämfört med 2017. Samtidigt visar prognosen att verksamhetens nettokostnader uppgår till 5,2 procent. Det lagstadgade balanskravet innebär att ett negativt resultat i årsbokslutet måste återställas inom tre år.

Det ansträngda ekonomiska läget delar Region Halland med övriga regioner och landsting. Ekvationen att hålla nere kostnadsutvecklingen, rusta vården för kommande lågkonjunktur i kombination med en åldrande befolkning, rekrytera och behålla medarbetare och utveckla vårdformer, digitala lösningar tillsammans med arbetssätten – den är inte enkel.

Enda möjligheten är att göra det tillsammans, genom samarbete och samverkan. Varken lösningar, problem eller resurser är samlade hos en part. En hållbar utveckling för både verksamhet, patienter, invånare och medarbetare behöver skapas tillsammans inom organisationen och utanför, mellan regioner, företag och i olika funktionella samarbeten.

Regionfullmäktige

Förslag till beslut

Regionfullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige besluta att

- godkänna Uppföljningsrapport 2 inklusive delårsbokslut för Region Halland och lägga den till handlingarna.

Beslutsunderlag

- Paragraf 167 - Region Halland uppföljningsrapport 2 2018
- TjänsteskrivelseRegion Halland uppföljningsrapport 2 2018
- UR2 2018 för Region Halland
- Revisorernas Granskning av delårsrapport 2018

Expedieras till

Samtliga nämnder

Vid protokollet

Samuel Lindh
Sekreterare

Justerat 2018-10-31

Thomas Jönsson (M) Ordförande	Eva-Karin Möllefors (M) Ledamot	Margit Bik (S) Ledamot

Protokollets justering tillkännagiven på regionens anslagstavla 2018-10-31

Ordförandes sign	Justerares sign	Utdragsbestyrkande

§167
Region Halland uppföljningsrapport 2 2018
RS180047

Beslut
Regionstyrelsen beslutar att
- med ett godkännande överlämna uppföljningsrapport 2 till regionfullmäktige

Ärendet
Av regionfullmäktiges mål förväntas 5 uppfyllas helt, 8 uppfylls delvis och 1 mål uppfylls inte alls under året. Väger man samman måluppfyllelsen för regionens finansiella mål med målen för verksamheten, blir dock bedömningen att regionen inte uppfyller kraven på en god ekonomisk hushållning. Det beror främst på att det finansiella resultatet inte är tillräckligt starkt.

Region Hallands prognos för helår baserat på utfallet efter åtta månader uppgår till minus 127 mnkr. Det är 143 mnkr sämre än årsbudgeten men 67 mnkr bättre än i uppföljningsrapport 1. Skatteintäkterna och de generella statsbidragen beräknas tillsammans öka med 4,2 procent under 2018 jämfört med 2017. Samtidigt visar prognosen att verksamhetens nettokostnader uppgår till 5,2 procent. Det lagstadgade balanskravet innebär att ett negativt resultat i årsbokslutet måste återställas inom tre år.

Det ansträngda ekonomiska läget delar Region Halland med övriga regioner och landsting. Ekvationen att hålla nere kostnadsutvecklingen, rusta vården för kommande lågkonjunktur i kombination med en åldrande befolkning, rekrytera och behålla medarbetare och utveckla vårdformer, digitala lösningar tillsammans med arbetssätten – den är inte enkel.

Enda möjligheten är att göra det tillsammans, genom samarbete och samverkan. Varken lösningar, problem eller resurser är samlade hos en part. En hållbar utveckling för både verksamhet, patienter, invånare och medarbetare behöver skapas tillsammans inom organisationen och utanför, mellan regioner, företag och i olika funktionella samarbeten.

Förslag till beslut
Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta att
- med ett godkännande överlämna uppföljningsrapport 2 till regionfullmäktige

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Region Halland uppföljningsrapport 2 2018

Expedieras till
Samtliga nämnder

Vid protokollet

Maria Fransson

Justering av protokollet sker vecka 42

Mikaela Waltersson Lise-Lotte Bensköld Olsson

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum	Diarienummer
2018-09-25	RS180047

Förvaltning
Verksamhet/avdelning
Cathrin Nordander-Tovstedt
Utvecklare

Regionstyrelsen

Region Halland uppföljningsrapport 2 2018

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att med ett godkännande överlämna uppföljningsrapport 2 till regionfullmäktige

Sammanfattning

Av regionfullmäktiges mål förväntas 5 uppfyllas helt, 8 uppfylls delvis och 1 mål uppfylls inte alls under året. Väger man samman måluppfyllelsen för regionens finansiella mål med målen för verksamheten, blir dock bedömningen att regionen inte uppfyller kraven på en god ekonomisk hushållning. Det beror främst på att det finansiella resultatet inte är tillräckligt starkt.

Region Hallands prognos för helår baserat på utfallet efter åtta månader uppgår till minus 127 mnkr. Det är 143 mnkr sämre än årsbudgeten men 67 mnkr bättre än i uppföljningsrapport 1. Skatteintäkterna och de generella statsbidragen beräknas tillsammans öka med 4,2 procent under 2018 jämfört med 2017. Samtidigt visar prognosen att verksamhetens nettokostnader uppgår till 5,2 procent. Det lagstadgade balanskravet innebär att ett negativt resultat i årsbokslutet måste återställas inom tre år.

Det ansträngda ekonomiska läget delar Region Halland med övriga regioner och landsting. Ekvationen att hålla nere kostnadsutvecklingen, rusta vården för kommande lågkonjunktur i kombination med en åldrande befolkning, rekrytera och behålla medarbetare och utveckla vårdformer, digitala lösningar tillsammans med arbetssätten – den är inte enkel.

Enda möjligheten är att göra det tillsammans, genom samarbete och samverkan. Varken lösningar, problem eller resurser är samlade hos en part. En hållbar

utveckling för både verksamhet, patienter, invånare och medarbetare behöver skapas tillsammans inom organisationen och utanför, mellan regioner, företag och i olika funktionella samarbeten.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Efter uppföljningsrapport 1 fick regiondirektören uppdraget att tillsammans med verksamheten ta fram en åtgärdsplan för att sänka kostnadsökningstakten och nå en ekonomi i balans. Vissa effekter kommer att märkas under 2018. De flesta åtgärdsförslagen behöver dock bli en del av Mål och budget 2019.

Regionkontoret

Jörgen Preuss T.f. Regiondirektör	Stefan Sorpola Ekonomidirektör

Bilaga:

Region Halland uppföljningsrapport 2 2018

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder

Uppföljningsrapport
2 · 2018

BÄSTA LIVSPLATSEN
Region Halland

Innehållsförteckning

Inledning ... 3

Omvärld ... 3

Sammanfattning av årets åtta första månader ... 4

Måluppfyllelse ... 5

Regional tillväxt och utveckling i Halland ... 6

Målredovisning ’Hur går det för Halland’? ... 6

Region Hallands tillväxtarbete 2018 ... 6

Kultur och skola ... 10

Hälso- och sjukvård ... 11

Delmål 1: Hälso- och sjukvården i Halland arbetar hälsofrämjande och levererar en individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet för en god och jämlik hälsa ... 11

Delmål 2: Hälso- och sjukvården i Halland är trygg, sammanhållen och utformas tillsammans med patient och närstående ... 12

Delmål 3: Hälso- och sjukvården i Halland arbetar med ständig förbättring för bättre hälsa hos invånarna ... 13

Delmål 4: Hälso- och sjukvården i Halland möjliggör att invånarna själva tar ansvar utifrån egen förmåga ... 14

Delmål 4: Möjliggör att invånarna själva tar ansvar utifrån egen förmåga ... 14

Delmål 5: Hälso- och sjukvården i Halland har en tydlig prioritering av hur kompetens och resurser används ... 15

Den halländska vården ... 16

Mål för Region Hallands kompetensförsörjning ... 21

Medarbetare i siffror ... 23

Finansiell analys ... 26

Ekonomiskt mål ’Budgetramen ska hållas’ ... 26

Driftredovisning ... 34

Investeringsredovisning ... 45

Resultaträkning ... 48

Balansräkning ... 49

Kassaflödesanalys ... 50

Noter ... 51

Inledning

Beslutet om Mål och budget i regionfullmäktige är ett årligt beslut med styrande prioriteringar för de olika nämnderna och regionstyrelsen under det kommande verksamhetsåret. I uppföljningsrapport 2 redovisas aktiviteter och resultat som omfattar perioden januari – augusti 2018, som stödjer de beslutade målen. Rapporten ger en bild av hur arbetet fortlöper, analyserar eventuella avvikelser samt redovisar en prognos över det ekonomiska resultatet och måluppfyllelsen.

Omvärld

Sverige har haft flera år med ekonomisk tillväxt, främst driven av en stark inhemsk efterfrågan. För 2018 väntas BNP växa med nästan 3 procent vilket tyder på att konjunkturen i Sverige är fortsatt stark. Inför 2019 förväntas den inhemska efterfrågan mattas av, bland annat som en följd av den brist på arbetskraft som en högkonjunktur för med sig. Detta innebär ett lägre antal arbetade timmar och därmed en långsammare ökning av skatteintäkterna. Tillsammans med en växande och åldrande befolkning gör det att landsting och regioner i Sverige kommer att möta en rad utmaningar de närmsta åren.

Kostnadsökningar och effektiviseringar

Som en följd av en snabbt växande befolkning har kostnaderna inom hälso- och sjukvården ökat snabbare än skatteunderlaget de senaste åren. Även den medicintekniska utvecklingen, nya läkemedel och utökade uppdrag har drivit på kostnadsutvecklingen. Samtidigt har det skett en effektivisering genom kortare vårdtider och en ökad andel av vården som utförs i dagkirurgi jämfört med slutenvård (polikliniseringsgrad). För att hålla nere kostnaderna och för en fortsatt effektivisering är en ökad samverkan mellan kommuner och landsting/regioner viktig.

Kompetensförsörjning

Många regioner och landsting har stora bemanningsproblem och använder sig av hyrpersonal för att klara sina uppdrag. Under de senaste åren har hyrkostnader ökat med i genomsnitt 15 procent årligen. Behoven av hälso- och sjukvård ökar samtidigt som pensionsavgångarna är stora. Kompetensförsörjning är en stor utmaning för landstingen. För att klara framtidens kompetensförsörjning behöver verksamheterna fortsätta att effektiviseras, så att produktiviteten ökar i den offentliga sektorn. Landsting och regioner behöver arbeta med olika rekryteringsstrategier för att möta de demografiska utmaningarna, minska rekryteringsbehovet och öka arbetsgivarnas attraktionskraft.

Stora investeringsbehov

Behovet av medicinteknisk utrustning och nya informationssystem innebär ökade investeringskostnader för landsting och regioner. Detta utöver de behov som föreligger på landstingens fastigheter att uppgradera, ställa om och anpassa till vårdens nya behov och krav. Många fastigheter är byggda på 1970- och 1980-talen

och de räcker inte till i dag. 2017 ökade investeringsutgifterna med 8 procent i landstingen som helhet och sedan 2014 har ökningstakten accelererats.

Källa; Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, Ekonomirapporten maj 2018

Sammanfattning av årets åtta första månader

I ett nationellt perspektiv står sig Region Hallands verksamhet relativt väl, både när det gäller medicinsk kvalitet och tillgänglighet till vården och när det gäller aktiviteter som gynnar och stärker regional tillväxt.

Halland har högst förvärvsfrekvens i landet, såväl bland kvinnor som bland män. Målet att befolkningen ska öka med en procent på årsbasis kommer att uppnås med god marginal. Närheten till flera stora arbetsmarknader, ett starkt eget näringsliv, väl utvecklad infrastruktur och bra kollektivtrafik har betydelse.

Den positiva befolkningsutvecklingen och den höga förvärvsfrekvensen är en bra grund för att tro på en fortsatt gynnsam utveckling.

Av regionfullmäktiges mål förväntas fem uppfyllas helt, åtta uppfylls delvis och ett mål uppfylls inte alls under året. Väger man samman måluppfyllelsen för regionens finansiella mål med målen för verksamheten blir dock bedömningen att regionen inte uppfyller kraven på en god ekonomisk hushållning. Det beror främst på att det finansiella resultatet inte är tillräckligt starkt.

Region Hallands prognos för helåret baserat på utfallet efter åtta månader uppgår till minus 127 mnkr. Det är 143 mnkr sämre än årsbudgeten, men 67 mnkr bättre än i uppföljningsrapport 1. Skatteintäkterna och de generella statsbidragen beräknas tillsammans öka med 4,2 procent under 2018 jämfört med 2017. Samtidigt visar prognosen att verksamhetens nettokostnader uppgår till 5,2 procent. Det lagstadgade balanskravet innebär att ett negativt resultat i årsbokslutet måste återställas inom tre år.

Efter uppföljningsrapport 1 fick regiondirektören uppdraget att tillsammans med verksamheten ta fram en åtgärdsplan för att sänka kostnadsökningstakten och nå en ekonomi i balans. Vissa effekter kommer att märkas under 2018. De flesta åtgärdsförslagen behöver dock bli en del av Mål och budget 2019.

Det ansträngda ekonomiska läget delar Region Halland med övriga regioner och landsting. Ekvationen att hålla nere kostnadsutvecklingen, rusta vården för kommande lågkonjunktur i kombination med en åldrande befolkning, att rekrytera och behålla medarbetare och att utveckla vårdformer, digitala lösningar tillsammans med arbetssätten – den är inte enkel.

Enda möjligheten är att göra det tillsammans, genom samarbete och samverkan. Varken lösningar, problem eller resurser är samlade hos en part. En hållbar utveckling för både verksamhet, patienter, invånare och medarbetare behöver skapas tillsammans inom organisationen och utanför, mellan regioner, företag och i olika funktionella samarbeten.

Måluppfyllelse

Enligt Mål och budget 2018

MÅL	PROGNOSTISERAD MÅLUPPFYLLELSE 2018
Regional utveckling	
Halland ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region 2020 än 2014	
• Hög attraktivitet	■*
• Stark konkurrenskraft	■*
• Fler i arbete	▲
Hälso- och sjukvård	
En hälso- och sjukvård för bättre hälsa	
• Hälso- och sjukvården i Halland arbetar hälsofrämjande och levererar en individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet för en god och jämlik hälsa	■
• Hälso- och sjukvården i Halland är trygg, sammanhållen och utformas tillsammans med patient och närstående	■
• Hälso- och sjukvården i Halland arbetar med ständig förbättring för bättre hälsa hos invånarna	▲
• Hälso- och sjukvården i Halland möjliggör att invånarna själva tar ansvar utifrån egen förmåga	■
• Hälso- och sjukvården i Halland har en tydlig prioritering av hur kompetens och resurser används	■
Kompetensförsörjning	
Kompetenta och engagerade medarbetare som utvecklar verksamheten	
• Rätt kompetens på rätt plats i rätt tid	■
• Möjlighet att attrahera och rekrytera den kompetens som behövs	▲
• Goda karriär- och utvecklingsmöjligheter i en innovativ miljö	▲
• Ett sunt och hållbart arbetsliv	■
• Ett gott ledar- och medarbetarskap med utgångspunkt i Region Hallands värdegrund	▲
Ekonomi	
• Budgetramen ska hållas	▼

** Alla indikatorer är inte mätbara efter 8 månader vilket innebär en preliminär prognos på helheten.*

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Regional tillväxt och utveckling i Halland

Målredovisning ’Hur går det för Halland’?

Den halländska befolkningsutvecklingen är fortsatt positiv. Enligt SCB:s halvårsstatistik uppgick Hallands befolkning till 327 248 den 30:e juni, vilket betyder att målet att befolkningen ska öka med en procent på årsbasis kommer att uppnås med god marginal. Statistiken visar också att länet har ett födelseöverskott och att antalet inflyttare från övriga Sverige är betydligt fler än de som lämnar Halland.

Halland har högst förvärvsfrekvens i landet, såväl bland kvinnor som bland män. Närheten till flera stora arbetsmarknader och ett starkt eget näringsliv är bidragande faktorer, liksom väl utvecklad infrastruktur och bra kollektivtrafik. Den positiva befolkningsutvecklingen och den höga förvärvsfrekvensen utgör en god grund för en fortsatt gynnsam utveckling.

Halland ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region år 2020 än 2014. I Tillväxtstrategin har regionfullmäktige pekat ut målen för tillväxtarbetet. Dessa är *hög attraktivitet, stark konkurrenskraft* och *fler i arbete.* Målen mäts årligen med ett antal indikatorer. I denna rapport redovisas regionalt tillväxtarbete under årets första åtta månader, som stödjer de övergripande målen.

HALLAND SKA VARA EN MER ATTRAKTIV, INKLUDERANDE OCH KONKURRENSKRAFTIG REGION 2020 ÄN 2014	PROGNOS 2018
• Hög attraktivitet	– *Målet uppfylls delvis**
• Stark konkurrenskraft	– *Målet uppfylls delvis**
• Fler i arbete	– *Målet uppfylls*

** Alla indikatorer är inte mätbara efter 8 månader vilket innebär en preliminär prognos på helheten.*

Region Hallands tillväxtarbete 2018

Region Halland leder, samordnar och koordinerar processer som leder till attraktivitet, konkurrenskraft och fler i arbete. Tillväxtarbetet involverar lokala, regionala och internationella aktörer. Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet genomsyrar arbetet.

Hög attraktivitet

INDIKATOR	MÅLVÄRDE 2018	PROGNOS FÖR 2018/ STATUS 8 MÅN PÅ INDIKATORERNA
Flyttningsöverskottet från övriga Sverige till Hallands län	1200 personer per år	– *Målet uppfylls* ▲ 1136 per 30 juni
Befolkningsökning	1 % i befolkningsökning	– *Målet uppfylls* ▲ 2423 per 30 juni
Födelseöverskott	Födelseöverskott	– *Målet uppfylls* ▲ 2087 per 30 juni
Ökad andel förnybar energi	Minska koldioxidutsläppen med 10 % jämfört med 2015 inom regionens egna verksamheter	Redovisas årsvis

Bredbandsutbyggnaden fortsätter i Halland med ett flertal aktörer inblandade. Vi bedömer att Halland kommer att nå målet i bredbandsstrategin, att andelen hushåll som har tillgång till snabbt fiber ska uppgå till 90 procent år 2020.

Den nationella och den regionala planen för transportsystemet 2018-2029 har beslutats av regeringen respektive regionfullmäktige. I nationell plan ingår dubbelspår på hela Västkustbanan samt ombyggnad av Halmstad C. Omfattande underhåll av Viskadalsbanan och Markarydsbanan planeras.

Åtgärdsvalsstudie är en metod som används i tidigt planeringsskede och ska leda till lösningar som bidrar till ett mer hållbart transportsystem. Pågående åtgärdsvalsstudier för transportsystemet i Halland är stråket Varberg - Göteborg, Väg 158 samt Järnvägssystemet Halmstad. Åtgärdsvalsstudien för Markarydsbanan inklusive slutrapport beräknas vara avslutad under tidig höst 2018. Tillsammans med Laholms kommun pågår ett arbete med utvecklingsprogram för Veinge och Knäred. Samarbetet med Västra Götalandsregionen inom nätverk, kunskapsutbyte och projekt för hållbara transporter fortsätter och är uppskattat av de halländska kommunerna.

Arbetet med ett uppdaterat trafikförsörjningsprogram och en uppdaterad regional cykelplan har inletts. Inom ramen för trafikförsörjningsprogrammet pågår kartläggning av resbehov och en tågutredning.

I *String-samarbetet* pågår arbetet med att skapa ett gemensamt positionspapper för infrastrukturfrågorna i stråket Oslo - Hamburg.

I det regionövergripande arbetet för ekologisk hållbarhet har ett flertal processer drivits för att bidra till genomförandet av handlingsplanen för grön tillväxt/energi och klimat. Regionkontoret har tagit fram analyser och underlag för ökad kunskap inom ekologisk hållbarhet kopplat till regional utveckling samt till Region Hallands interna miljöarbete.

Region Hallands energikontor arbetar mot näringslivet samt är rådgivande och stödjande till det interna miljöarbetet. I det interna miljöarbetet pågår arbetet med att tydliggöra och förbättra det systematiska miljöarbetet i enlighet med klimat- och

miljöpolicyn. Genomförande och uppföljning av ”Riktlinjer för det interna klimat och miljöarbetet 2017-2020” pågår fortlöpande.

I februari redovisades OECD:s Territorial Review för området Oslo till Öresund, där regionens konkurrenskraft och potential de kommande åren har kartlagts.

Region Halland har beslutat att gå in i samarbetet *Greater Copenhagen*, som för närvarande omfattar Skåne samt Region Hovedstaden och Sjælland i Danmark. Samarbetet mellan regionerna omfattas av tre huvudområden – internationellt varumärke, näringspolitiskt partnerskap och politiskt samarbete.

Vid sommarens Almedalsvecka arrangerades för första gången det halländska deltagandet av länets alla kommuner och Region Halland tillsammans. Årets tema för Halland var "Samhällsbygge pågår – med nya perspektiv och på nya arenor", med fokus på demokratin från olika aktuella perspektiv.

Under året har ett analysarbete bedrivits för att skapa ett bra underlag för den kommande processen att, tillsammans med kommuner, näringsliv, civilsamhälle och myndigheter, utarbeta en ny regional utvecklingsstrategi.

I den aktuella befolkningsstudien *Hälsa på lika villkor* har enkäter skickats ut till 18 348 slumpvis utvalda hallänningar i åldern 16-84 år. En kommunikationskampanj har genomförts för att få fler unga att delta och en särskild rapport för åldersgruppen 16-18 år planeras. För att på sikt kunna kartlägga även yngre barn och ungas hälsa har en statsbidragsansökan ställts samman och skickats till Delegationen mot segregation. Ansökan innefattar även att utveckla samverkan mellan olika samhällsaktörer när det gäller barn och ungas hälsa och livsvillkor.

Stark konkurrenskraft

INDIKATOR	MÅLVÄRDE 2018	PROGNOS FÖR 2018/ STATUS 8 MÅN PÅ INDIKATORERNA
Utvecklingen av lönesumman per sysselsatt dagbefolkning i Hallands län	Bland de tre bästa i Sverige	– *Målet uppfylls* ▲
Andel förnybar energi	Investera i förnybar energi som producerar mer än 200 000 kWh/år	Redovisas årsvis
Stimulera produktutveckling i fossilfria material	Investera i förnybar energi som producerar mer än 200 000 kWh/år	Redovisas årsvis

De två affärsutvecklingsprogram som pågår i Halland i Connects och Almis regi är uppskattade men relativt svåra att få gehör för till följd av den starka konjunkturen och trycket på företagen. Utvecklingscheckarna är åter möjliga att söka och efterfrågan är mycket stor. Timbanken fungerar väl och attraherar alla typer av företag. Omkring 60 procent av företagen som anlitar Timbanken leds och drivs av kvinnor.

Under sommaren har Region Halland i samverkan med en rad aktörer startat upp arbetet med att få igång ett Exportcentrum i Halland. En del i detta är det

exportprogram som drivits under året och som riktar sig till företag som vill börja exportera eller öka sin export. Resultaten av programmet har varit mycket bra.

Styrkeområden

Det sedan tidigare avslutade projektet Arena Grön Tillväxt har haft stor inverkan på näringslivet inom de gröna näringarna. Samarbeten som inte fanns tidigare har vuxit sig starka och kommer att visa sig betydelsefulla på sikt. Det fördjupade samarbetet har lett till att två projekt inom Cirkulär ekonomi har startats. Inom ramen för Grön Tillväxt ligger även Livsmedelsprogrammet som redan har genererat ett stort EU-projekt, Hallands Matgille, med syfte att utveckla en hållbar livsmedelssektor.

Hälsoinnovationsområdet i Halland har under den senaste perioden stärkt sin position som samverkansarena för näringsliv, akademi samt vård och omsorg. Högskolan i Halmstad och Region Halland har gemensamt arbetat för att forma en ansökan till Vinnovas prestigeprogram Vinnväxt. Projektet fokuserar på att ta fram lösningar för en mer personbaserad vård och omsorg, där artificiell intelligens kan vara en tillgång för att hitta nya lösningar på de utmaningar vi har inom hälsoområdet.

Kattegattleden har fortsatt att locka många cyklister från Sverige men även internationella gäster. Den internationella marknadsföringen i några länder har gett mycket gott resultat. Samverkan mellan kommuner, näringsliv och Region Halland har förstärkts och regionen har i samverkan med kommunerna genomfört en gemensam upphandling inom området *hållbar eventbaserad destinationsutveckling*. Under våren har också två större förstudier genomförts, kring en kustnära vandringsled och Hylteslingan. I samverkan med Livsmedelsprogrammet för Halland har även länets skördemarknader samlats under ett gemensamt marknadsföringskoncept, Skördetider i Halland.

Fler i arbete

INDIKATOR	MÅLVÄRDE 2018	PROGNOS FÖR 2018/ STATUS 8 MÅN PÅ INDIKATORERNA
Förvärvsfrekvensen (20-64 år) för kvinnor och män i Hallands län	Bland de tre högsta i Sverige	– *Målet uppfylls* ▲ Högst i landet

Barn och ungas psykiska hälsa är ett område där utveckling av samverkan inom och mellan organisationer har diskuterats i ett flertal samverkansforum, regionalt, lokalt och vid en workshop om den så kallade Skottlandsmodellen, som Halmstad kommun arrangerade. Region Halland har även deltagit vid ett studiebesök i Skottland för att lära mer om satsningen *Getting it right for every child* och påbörjat en intern kartläggning i satsningen *En väg in för barn och ungas psykiska hälsa.*

Ett flertal stora samverkanssatsningar pågår inom skola och utbildning och har tagit kliv framåt under året. Inom *From great to excellent* har den första omgången med ett gemensamt systematiskt kvalitetsarbete genomförts och nästa omgång är under planering.

Inom *Framtidens digitala lärande i skolan* har en plan arbetats fram av de samverkande parterna. Samverkansavtalen inom gymnasieskola och vuxenutbildning har uppdaterats och arbete har påbörjats med bland annat utveckling av gemensamt digitalt system för ekonomihantering inom gymnasiesamverkan och framtagande av ny webbportal för att visa det halländska utbudet inom vuxenutbildning.

Inom ramen för Kompetensplattform Halland tas regelbundet yrkesprognoser fram som ligger till grund för dialogseminarier med branschföreträdare och utbildningsaktörer. I år har en yrkesprognos inom gröna näringar och hälso- och sjukvård tagits fram och diskuterats vid ett dialogseminarium.

Två ansökningar har lämnats till ESF-rådet inom områdena *ökade övergångar till arbete och studier för unga* samt *ökade övergångar till arbete för utrikes födda*.

Kultur och skola

Inom kulturområdet har arbetet utgått från Hallands kulturplan 2017-2020 och verksamheten *bidrar till det övergripande målet att Halland ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region år 2020 än år 2014*. I arbetet med att genomföra kulturplaner samverkar regionen med kommunerna. Även samråd med professionella kulturskapare, folkbildning och föreningsliv har genomförts.

Munkagårdsgymnasiet erbjöd inför läsåret 2018/2019 samtliga nationella inriktningar på naturbruksprogrammet, programinriktat individuellt program samt yrkesintroduktion. Utbildning som är särskilt anpassad för elever med neuropsykiatrisk diagnos erbjuds. Vuxenutbildning inom trädgård fortsätter att anordnas och från och med hösten har också vuxenutbildning inom lantbruk startat i samarbete med Vuxenutbildningen i Varberg.

På folkhögskolorna har nya inriktningar på allmän linje startat i år – en med svenska som andraspråk, en med vårdprofil och en som anknyter till Agenda 2030. Från och med hösten finns möjlighet att läsa in grundskolebehörighet även på Katrinebergs folkhögskola. Lärarassistentutbildningen är fortsatt attraktiv och av de som slutade under vårterminen har minst hälften fått arbete inom området. Nytt är också en musikproducentutbildning på Löftadalens folkhögskola samt Hallands konstskola.

Inom kulturområdet har olika aktiviteter genomförts där eget kulturskapande använts ”förebyggande, inkluderande och hälsofrämjande”. Kunskapen att dans positivt påverkar hälsan har lett till insatser för neurologiskt sjuka, demenssjuka, unga flickor med låg självkänsla med flera. Ett nationellt seminarium har genomförts kring *Dans för Parkinson* i samarbete med andra regioner. Insatser har satt fokus på personer med funktionsvariationer och vuxna med psykisk ohälsa.

Via Hallands bildningsförbund drivs fortsatt arbete med kultur för äldre.

Hylte kommun har i full skala startat Språkstart Halland. Halmstad har valt att starta i ett urval stadsdelar. Utredningsarbete pågår i ytterligare ett par kommuner.

Kultur i Halland har använt sig av ungdomar inom Framtidskraft för arbete kopplat till sommarens musikfestivaler. Skolorna har under sommaren haft elever och deltagare anställda som feriearbetare.

Hälso- och sjukvård

Delmål 1: Hälso- och sjukvården i Halland arbetar hälsofrämjande och levererar en individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet för en god och jämlik hälsa

SÄRSKILDA INSATSOMRÅDEN 2018	PROGNOS
Hjärtsjukdom	– *Målet uppfylls delvis* ■

För delmål 1 uppnås vid delårsmätning målvärdet för fyra av nio delindikatorer. Vi bedömer att målet delvis kommer att kunna uppnås under året.

I tabellen nedan redovisas årets målvärden och de senaste mätvärdena för delindikatorer inom det särskilda insatsområdet Hjärtsjukdom. På Hallands sjukhus arbetar man dels med förflyttningar från slutenvård till öppenvård inom bland annat kardiologi, och dels med att möjliggöra angio/PCI[1] dygnet runt, alla dagar i veckan. Vidare arbetar man med att via medicintekniska hjälpmedel stärka hjärtsvikts-patienters egenvårdsbeteende.

Delmål 1: **Arbetar hälsofrämjande och levererar en individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet för en god och jämlik hälsa**

SÄRSKILT INSATS-OMRÅDE 2018	DELINDIKATORER	MÅLVÄRDE 2018	UTFALL ÅR 2017	UTFALL UR2 2018[2]
Hjärtsjukdom	Basbehandling vid hjärtsvikt	60 %	53 %	56 % ■
	Akut öppnande av kranskärl	85 %	84 %	83 % ■
	Akut öppnande av kranskärl inom rek. tid	75 %	54 %	50 % ▼
	Extra blodförtunnande läkemedel vid hjärtinfarkt	95 %	95 %	95 % ▲
	Ny infarkt eller död i ischemisk hjärtsjukdom	11 %	13 %	11 % ▲
	RAAS-hämmande läkemedelsbehandling vid hjärtinfarkt	90 %	85 %	85 % ■
	Swedehearts kvalitetsindex för hjärtinfarktvård	6,5	6	6 ■
	Överlevnad vid hjärtstopp på sjukhus	20 %	23 %	23 % ▲
	Överlevnad vid hjärtstopp utanför sjukhus	10 %	11 %	11 % ▲

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

[1] PCI innebär ballongvidgning av hjärtats kranskärl. Förkortningen står för Percutan Coronar Intervention

I förvaltningarna pågår ett stort antal aktiviteter som sorterar under prioriteringarna *Möta fler behov nära patienten* och *Samla specialiserad vård för kvalitet och samordningsvinster,* som på sikt har hög potential att förbättra för patienterna. Dessa två prioriteringar är starkt kopplade till varandra och ett strategiskt arbete med dessa drivs på ledningsgruppsnivå från Regionkontoret tillsammans med övriga förvaltningar, och även i dialog med södra och västra sjukvårdsregionen. Från Regionkontoret drivs ett strategiskt arbete som syftar till att ensa bilden av vad som i Region Halland menas med "mer vård nära" för att utifrån detta kunna skapa en gemensam målbild. Flera vårdcentraler har under året ändrat öppethållande för att möta behov och önskemål från invånare.

Delmål 2: Hälso- och sjukvården i Halland är trygg, sammanhållen och utformas tillsammans med patient och närstående

SÄRSKILDA INSATSOMRÅDEN 2018	PROGNOS
Nationell patientenkät Variabel för sammanhållen vård	*– Målet uppfylls delvis* ■

För delmål 2 uppnås målvärdet för en av sex delindikatorer vid delårsmätning. Vi bedömer att målet delvis kommer att kunna uppnås under året.

Ingen ny patientenkät inom primärvård har genomförts sedan senaste rapportering. I tabellen nedan redovisas årets målvärden och de senaste mätvärdena för delindikatorer inom de särskilda insatsområdena *Nationell patientenkät, Slutenvård samt Sammanhållen vård*. Årets beslutade målvärden är mycket ambitiösa och uppnås inte helt för alla delindikatorer. Halland faller dock väl ut i nationell jämförelse och placerar sig i övre tredjedelen jämfört med övriga regioner och landsting för samtliga dimensioner i Nationell patientenkät Slutenvård.

Delmål 2: **Är trygg, sammanhållen och utformas tillsammans med patient och närstående**

SÄRSKILT INSATS-OMRÅDE 2018	DELINDIKATORER	MÅLVÄRDE 2018	UTFALL ÅR 2017	UTFALL UR2 2018[3]
Nationell patientenkät Slutenvård	Helhetsintryck	90 %	90 %	90 % ▲
	Emotionellt stöd	90 %	89 %	88 % ■
	Respekt och bemötande	90 %	86 %	85 % ■
	Kontinuitet och koordinering	90 %	88 %	83 % ■
	Tillgänglighet	90 %	89 %	89 % ■
Sammanhållen vård	Andel patienter 65 år och äldre som återinskrivs inom 30 dagar	9 %	10 %	10 % ■

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Under detta delmål sorterar prioriteringen *Säkerställa en sammanhållen vård, bland annat genom att systematiskt använda Samordnad Individuell Plan (SIP) för alla åldrar* och under året har fokus bland annat legat på att införa ett IT-system som stödjer informationsöverföringen för vårdplanering och samordnad individuell plan (SIP) vid in- och utskrivning från slutenvården inom Region Halland samt att säkerställa Trygg och säker utskrivning från slutenvård.

Delmål 3: Hälso- och sjukvården i Halland arbetar med ständig förbättring för bättre hälsa hos invånarna

SÄRSKILDA INSATSOMRÅDEN 2018	PROGNOS
Inget Särskilt insatsområde 2018	– *Målet uppfylls* ▲

Målet för delmål 3 bedöms uppnås under året. Inget särskilt insatsområde för delmål 3 beslutades för 2018, men för att kunna bedöma måluppfyllelse i årsredovisningen beslutades ett indexvärde på ≥ 72 av 100 som målvärde för 2018.

Delmål 3 följs upp genom utvalda frågor i enkäter till medarbetare och chefer som fångar upp regionens förbättringsarbete. Vid delårsmätning 2018 nås, liksom vid den mätning som gjordes under hösten 2017, ett indexvärde på 72 av 100. Psykiatrin Halland bedriver ett aktivt utvecklings- och förbättringsarbete, där fokus bland annat ligger på ordnat införande, revidering av vårdriktlinjer, vidareutveckling av patientsäkerhetsarbetet samt att skapa ett nytt flöde inom depressionsvården.

Ohälsotalet[2] för Halland har under årets första sex månader ett utfall på 23,2. Trenden över tid är en minskning och denna trend ses även i riket som helhet. Halland ligger dock sedan tidigare på en lägre nivå än riket, som i juni har ett ohälsotal på 25,4. Det finns fortsatt stora skillnader i ohälsotal mellan och inom kommunerna, där Laholm har högst ohälsotal på 26,7 och Kungsbacka lägst med 17,5.

Inom ramen för detta delmål arbetar vi med prioriteringen *Arbeta aktivt med ordnat införande av ny kunskap och innovationer samt med ordnat utmönstrande av förlegade arbetssätt*. Ordnat införande sker löpande via kunskapsstyrningsstrukturen, som utgår från Regionkontoret och innebär kunskapsinhämtning, kunskaps-samordning, ordnat införande och kunskapsanvändning.

[2] Ohälsotalet är ett mått på antal utbetalda dagar med sjukpenning, rehabiliteringspenning samt sjukersättning/aktivitetsersättning från socialförsäkringen delat med antalet registrerade försäkrade (befolkningen) 16–64 år på årsbasis.

Delmål 4: Hälso- och sjukvården i Halland möjliggör att invånarna själva tar ansvar utifrån egen förmåga

SÄRSKILDA INSATSOMRÅDEN 2018	PROGNOS
Nationell patientenkät Variabler inom digitalisering	– *Målet uppfylls delvis* ■

För delmål 4 uppnås vid delårsmätning målvärdet för två av tre delindikatorer. Vi bedömer att målet delvis kommer att kunna uppnås under året.

Ingen ny patientenkät inom primärvård har genomförts sedan senaste rapportering. I tabellen nedan redovisas årets målvärden och de senaste mätvärdena för delindikatorer inom de särskilda insatsområdena *Nationell patientenkät, Slutenvård samt Digitala tjänster*. I Halland har 66 procent av invånarna någon gång loggat in på 1177 Vårdguiden, vilket är högst i Sverige. Det nationella snittet är 51 procent. Trenden i Halland är uppåtgående och visar på en snabb och positiv utveckling. Även i patientundersökningar faller Halland väl ut nationellt och placerar sig i övre tredjedelen jämfört med övriga regioner och landsting för de båda aktuella dimensionerna i enkäten för slutenvård.

Delmål 4: **Möjliggör att invånarna själva tar ansvar utifrån egen förmåga**

SÄRSKILT INSATS-OMRÅDE 2018	DELINDIKATORER	MÅLVÄRDE 2018	UTFALL ÅR 2017	UTFALL UR2 2018[5]
Nationell patientenkät Slutenvård	Delaktighet och involvering	80 %	75 %	83 % ▲
	Information och kunskap	85 %	80 %	80 % ■
Digitala tjänster	Andel invånare, utav samtliga invånare, i Halland som loggat in på 1177	55 %	59 %	66 % ▲
	Att utveckla indikatorn: Andel invånare i Halland som använder e-tjänster	*Under utveckling 2018*		
	Att utveckla indikatorn: Andel digitala distanskontakter utav samtliga besök			

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Inom ramen för detta delmål arbetar vi med prioriteringen *Stimulera till ökat eget ansvar genom utveckling och spridning av stöd såsom bland annat 1177 Vårdguiden, digitala och medicintekniska lösningar.* Regionkontoret fortsätter att ha en sammanhållande roll för att driva på utvecklingen i vården. Regionens digitala utbud behöver ses ur ett helhetsperspektiv för att ett medvetet utbud och en sammanhållen resa ska kunna erbjudas patienten. En nationell målbild för 1177 Vårdguiden har tagits fram under året. I korthet beskriver målbilden scenarion där invånarna kan kontakta vården via chatt, telefon, sända bilder och delta i videomöten. Det finns också en rörelse mot AI (artificiell intelligens) för att automatisera bedömning och på

sikt avlasta triageringsfunktioner som t.ex. sjukvårdsrådgivningen. Den nationella målbilden kopplar väl till Hallands mål, men Region Halland behöver också digitala stöd för vårdprocesser som inte prioriterats i den nationella utvecklingen för att nå effekter i den egna verksamheten. Det finns stora utmaningar i att implementera nya arbetssätt, som t.ex. digitala vårdmöten, som vi nu börjat använda i vårdverksamheterna, och detta är ett löpande utvecklingsarbete i regionen.

Delmål 5: Hälso- och sjukvården i Halland har en tydlig prioritering av hur kompetens och resurser används

SÄRSKILDA INSATSOMRÅDEN 2018	PROGNOS
Budgetutfall för hela hälso- och sjukvården	– *Målet uppfylls delvis*

För delmål 5 bedöms målet delvis uppfyllas under året.

Indikatorn för detta delmål handlar om budget i balans och fokus ligger på hälso- och sjukvårdsbudgeten som helhet. I tabellen nedan redovisas prognos för utfallet 2018 inom det särskilda insatsområde som handlar om att uppnå en hälso- och sjukvårdsbudget i balans. Vi bedömer att hälso- och sjukvården som helhet har en ekonomi i obalans och årets budgetavvikelse prognosticeras att uppgå till -164 mnkr, vilket innebär en förbättring med 76 mnkr jämfört med föregående år. Utifrån detta och tidigare beslutade kriterier[3] bedömer vi att årets mål kommer att kunna uppfyllas delvis, eftersom en rörelse ses mot ett minskat budgetunderskott.

Under detta delmål sorterar prioriteringen *Minska kostnadsutvecklingstakten för hela hälso- och sjukvården*. Inom ramen för detta pågår bland annat projekt som omfattar att effektivisera inköpsverksamheten, att utveckla regiongemensamma månadsrapporter samt att standardisera tjänsteleveranser. Det pågår vidare ett arbete som syftar till att etablera ett effektivt arbetssätt för att dämpa kostnadsökningar inom läkemedelsområdet samt att vidareutveckla det strategiska läkemedelsarbetet genom en utvecklad styrning och uppföljning. Hittills i år beräknas insatserna inom projektet som helhet ha resulterat i besparingar om cirka tre miljoner kronor.

Samtliga berörda förvaltningar arbetar med aktiviteter för att minska beroende av bemanningspersonal. Andelen bemanningspersonal, läkare och sjuksköterskor, i relation till regionens totala personalkostnader, uppgår till 3 procent för årets första åtta månader, vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med 2017.

[3] Kriterier för målnivå gul enligt Regionstyrelsens beslut om Målvärden 2018; ’Årets budgetavvikelse innebär en förbättring jämfört med motsvarande period föregående år’.

Delmål 5: **Har en tydlig prioritering av hur kompetens och resurser används**

SÄRSKILT INSATSOMRÅDE 2018	DELINDIKATORER	MÅLVÄRDE 2018	UTFALL ÅR 2017	UTFALL UR2 2018
Budgetutfall för hela hälso- och sjukvården	Hälso- och sjukvårds-budgeten som helhet	En hälso- och sjukvårdsbudget i balans	-241 mnkr	-164 mnkr

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Den halländska vården

Tillgänglighet

Tillgängligheten till vården i Halland är övergripande god. Under året ligger tillgängligheten över rikets nivå inom specialiserad vård och strax under rikets nivå avseende primärvård. Tillgängligheten mäts också via patienternas och invånarnas upplevelse i Nationell Patientenkät och Vårdbarometern. Upplevelsen av tillgänglighet är i dessa undersökningar mer positiv än snittet för riket avseende såväl specialiserad vård som primärvård. Emellertid ses en trend att antal väntande mer än 90 dagar till nybesök och operation/behandling inom den specialiserade vården ökar. Målet för besök och utredning/behandling för barn och unga med psykisk ohälsa inom 30 dagar nås fortfarande inte och ligger under rikets nivå. En positiv trend avseende nybesök noteras.

Tillgänglighet till primärvård

Resultat från höstens nationella tillgänglighetsmätning inom primärvård kommer att redovisas i årsuppföljningen, då ny mätning har genomförts.

Tillgänglighet till den specialiserade vården

- *Nationell vårdgaranti: Alla patienter ska erbjudas nybesök/operation/åtgärd inom 90 dagar.*
- *Hallands mål: 80 procent av alla patienter ska ha genomfört nybesök/operation/åtgärd inom 60 dagar.*

Tillgänglighet till nybesök inom ramen för den lagstadgade vårdgarantin (90 dagar) har försämrats januari–juli jämfört med samma period föregående år. 87 procent av patienterna som väntar på nybesök erbjuds tid inom 90 dagar. 820 patienter hade i månadsskiftet juni/juli väntat mer än 90 dagar på ett nybesök inom den specialiserade vården, vilket är 200 fler patienter än vid månadsskiftet mars/april.

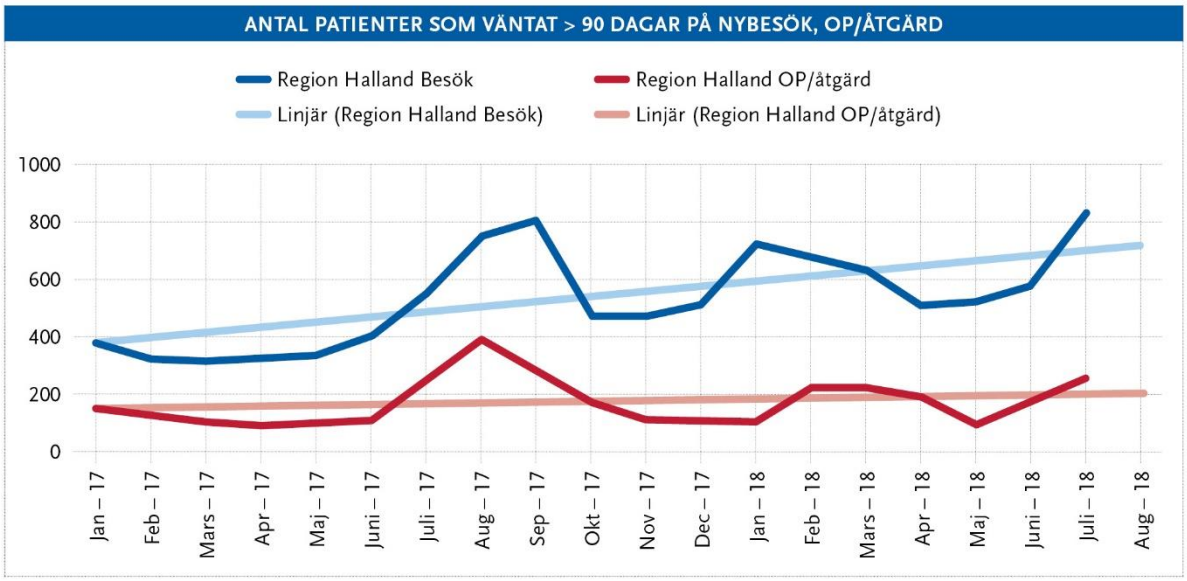

Källa: SKL databas SiGne

Inom vuxenpsykiatrin är tillgängligheten fortsatt god och 99 procent av patienterna har väntat mindre än 90 dagar på ett nybesök. Tillgängligheten till operation/åtgärd visar att 91 procent av väntande patienter har väntat kortare än 90 dagar vid månadsskiftet juni/juli.

Utfallet av Hallands *regionala mål* om att erbjuda tid för nybesök inom 60 dagar har under innevarande period varit något lägre än för motsvarande period 2017. Utfallet för augusti är likt föregående år något lägre än övriga månader. Utfallet för operation/ åtgärd inom 60 dagar är däremot höge än för motsvarande period 2017.

TILLGÄNGLIGHET TILL SPECIALISERAD VÅRD								
Mål: Minst 80 % av patienterna ska ha fått besök/behandling inom 60 dagar								
Utfall 2018[6]	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug
Andel genomförda nybesök	**76 %** ■	**76 %** ■	**80 %** ▲	**77 %** ■	**78 %** ■	**79 %** ■	**83 %** ▲	**67 %** ■
Andel genomförda operation/åtgärd	**77 %** ■	**79 %** ■	**81 %** ▲	**79 %** ■	**79 %** ■	**82 %** ▲	**88 %** ▲	**69 %** ■

Källa: SKL databas SiGne

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Tillgänglighet för barn och unga med psykisk ohälsa

- *Nationellt mål barn och unga med psykisk ohälsa: Att minst 90 procent av patienterna ska ha fått en första bedömning och minst 80 procent en påbörjad fördjupad utredning/behandling inom 30 dagar.*

Årets första månader visar ett förbättrat resultat när det gäller att erbjuda nybesök inom 30 dagar. Gällande tillgänglighet till fördjupad utredning/behandling har resultatet försämrats jämfört med föregående år.

TILLGÄNGLIGHET FÖR BARN OCH UNGA MED PSYKISK OHÄLSA								
Mål: Minst 90 % av väntande till nybesök ska ha erbjudits tid inom 30 dagar och minst 80 % av väntande till fördjupad utredning/behandling ska ha erbjudits tid inom 30 dagar								
Utfall 2018[7]	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug
Andel genomförda nybesök	**38 %** ▼	**41 %** ▼	**45 %** ▼	**39 %** ▼	**46 %** ▼	**59 %** ▼	**76 %** ■	**66 %** ▼
Andel genomförda fördjupade utred-ningar/behandlingar	**61 %** ▼	**66 %** ■	**77 %** ■	**68 %** ■	**68 %** ■	**79 %** ■	**63 %** ▼	**38 %** ▼

Källa: SKL databas SiGne

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Vårdgaranti

Antalet patienter som hänvisats från Region Halland och fått vård hos annan vårdgivare har totalt sett ökat innevarande period jämfört med motsvarande period föregående år. 6792 patienter hänvisades för nybesök i år, att jämföra med förra årets 6120 patienter under perioden. Vårdområden där ett större antal patienter åberopar vårdgarantin är ögon, ortopedi, hjärtsjukvård och urologi. Kostnaden för vårdgarantin ackumulerat 2018 till och med augusti är för öppenvård 37,2 miljoner kronor och för slutenvård 24 miljoner kronor, totalt 61,2 miljoner kronor. Motsvarande siffra för 2017 var 67,9 miljoner kronor.

EU-vård

Kostnadsutvecklingen för EU-vård har stabiliserats jämfört med föregående år. För perioden januari - augusti beräknas kostnaden för EU-vården till 8,8 mnkr jämfört med 10,7 mnkr samma period 2017.

Kvalitet

Patientsäkerhet

Patientsäkerhet och kvalitet är viktiga strategiska områden för Region Halland. Genom att undvika patientskador i vården kan resurser och kompetens användas till att vårda och behandla fler patienter och undvika onödigt lidande.

Den regionala patientsäkerhetsplanen för 2017 - 2020 beskriver prioriterade områden för patientsäkerhet. Halland deltar en gång om året i nationell mätning för områdena vårdrelaterade infektioner, basala hygien- och klädregler samt trycksår (se UR 1 för trycksår).

Vårdrelaterade infektioner

Vårens mätning visar att andelen vårdrelaterade infektioner (VRI) i Region Halland har minskat jämfört med föregående års mätning. 6,2 procent av inneliggande patienter inom Region Hallands hälso- och sjukvård hade en vårdrelaterad infektion den aktuella mätdagen, jämfört med rikets 8,9 procent.

Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler

Resultatet från årets mätning visar att 63,1 procent av Region Hallands medarbetare i det patientnära arbetet gör rätt i samtliga steg i basala hygienrutiner och klädregler,

vilket är en försämring jämfört med föregående års mätning, då resultatet var 65,6 procent.

Kvalitetsutveckling

Kvalitetsutveckling sker på många nivåer. Exempelvis för anpassning till nationella beslut, via regionala prioriteringar och via lokala initiativ på verksamhetsnivå.

Standardiserade vårdförlopp inom cancervården

I april 2018 implementerades de sista tre *Standardiserade vårdförloppen* (SVF) i Halland och totalt är nu 31 SVF implementerade. Införandet har gått enligt plan och det finns patienter inkluderade i 30 av 31 SVF.

Arbete med kvalitet inom förvaltningarna

Förvaltningarna beskriver i sina uppföljningsrapporter olika exempel på ett strukturerat arbete med kvalitet där indikatorer följs och utvecklas över tid.

Exempel på arbete med kvalitet är kvalitets- och patientsäkerhetsronder i regiondrivna Närsjukvården och strukturerad journalgranskning på Hallands sjukhus.

Antibiotikaförskrivning

Halland har en fortsatt gynnsam utveckling med en minskning av antalet recept till hallänningar på 4 procent både under de senaste 12 månaderna och hittills under 2018. Förskrivningen i Halland är något lägre än rikets nivå men det finns utrymme för fortsatt förbättring.

Patientnämnden

Under årets första 8 månader har antalet ärenden som hanterats av *Patientnämnden Halland* (PnH) minskat med två procent i jämförelse med motsvarande period 2017. Kritik gällande *vård och behandling* samt *kommunikation* är likt tidigare de största områdena för klagomål. Klagomål rörande *vårdansvar* har ökat från 50 till 72 stycken jämfört med motsvarande period förra året. Dessa ärenden belyser bl.a. problem gällande vårdens övergångar mellan olika vårdgivare.

Produktion

Arbetet med förskjutning från sluten till öppen vård har fortsatt under året på flera fronter. Detta går bland annat att se i resultat på Hallands sjukhus genom en fortsatt minskning av disponibla vårdplatser i jämförelse med ett år bak i tiden och en medelvårdtid som nu är avtagande, efter en viss tillfällig uppgång i början av året.

Prognosen för året är att Hallands sjukhus kommer att ha en produktion vad gäller DRG ersatt slutenvård som ligger i nivå med produktionen 2017 medan däremot den DRG ersatta öppenvården uppvisar en ökad volym. En ökning av besök ses såväl hos läkare som för sjukvårdande behandlingar. Besöken på akutmottagningen fortsätter att öka (4,7 procent jämfört med januari–augusti 2017), vilket delvis tolkas som en naturlig utveckling kopplat till demografi. Den nedgång som noterades i början av förra året är avvikande i ett längre perspektiv.

Antal operationer på Hallands sjukhus utförda enligt SKL:s definition vid vårdgaranti (innebär bland annat att akuta besök är exkluderade) har ökat med sju procent för rullande medelvärden juli 2018 jämfört med juli 2017. Detta ihop med ett ökat antal väntande samt fler som använder vårdgarantin visar på en ökad efterfrågan av operation/behandling.

Vid årsskiftet infördes det nya arbetssättet för trygg och effektiv utskrivning, utifrån krav från ny lagstiftning. Det gav initialt på året förlängda vårdtider på sjukhuset. Strukturerat arbete och samarbete mellan sjukhus, närsjukvård och kommun har gett resultat och andelen utskrivningsklara patienter har nu minskat.

Inom psykiatrin ligger antalet besök ungefär på nivåer som under senare år. Ökningen av patienter inom barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) fortsätter dock och utomlänspatienterna har ökat med 36 procent inom BUP jämfört med 2017. Beläggningsgraden inom heldygnsvården för vuxna har minskat något, vilket varit önskvärt och har kunnat uppnås genom resurstillskott och andra åtgärder. Inom BUP har perioder med överbeläggningar däremot förekommit.

På regiondrivna Vårdcentralen Halland har antalet listade ökat marginellt under perioden januari-augusti 2018, men marknadsandelen har minskat något från 53,9 procent i december 2017 till 53,5 procent i augusti 2018. Från februari till och med april var ett omlistningsstopp utfärdat i Varbergsområdet. Samtliga vårdcentraler i Varbergsområdet, privata såväl som regiondrivna enheter, fick i uppdrag att vidta åtgärder och från och med maj är omlistningsstoppet hävt.

Besöken på Vårdcentralen Halland (inklusive Närakuten i Kungsbacka) har minskat med en procent jämfört med januari-augusti 2017 och störst minskning ses för de rehabiliterande funktionerna, där bland annat vakanta tjänster är anledningen. I Folktandvården har också andelen besök minskat med en procent jämfört med motsvarande period föregående år. Den större delen av minskningen ses på barnsidan och härrör främst från resursbrist avseende tandvårdspersonal i Halmstad. Antalet friskvårdsavtal har ökat under året.

Inom Hälsa- och funktionsstöd påverkas produktionen av vakanta tjänster och inskolning av nyanställda. Inom flera områden är produktionen dock ökad jämfört med föregående år även om inte målnivåerna nås fullt ut.

Mål för Region Hallands kompetensförsörjning

Region Halland har en övergripande målsättning för kompetensförsörjningen: ”*Kompetenta och engagerade medarbetare som utvecklar verksamheten*”. Detta övergripande mål, utifrån Mål och budget 2018, är konkretiserat i fem delmål där uppföljningen för januari-augusti 2018 redovisas nedan.

Prognosen är sammanfattningsvis att vi kommer nå målvärdet för tre av delmålen, medan ett delmål är osäkert om vi når målet. För ett delmål är det mer troligt att vi inte når målet.[4]

DELMÅL	INDIKATOR		MÅL 2018	UR1 2018	UR2 2018	PROGNOS ÅR 2018
1. Rätt kompetens på rätt plats i rätt tid	a) Andel medarbetare som uppger att de har arbetsuppgifter som en annan personalkategori kan och bör utföra (så att bådas kompetens nyttjas på ett bättre sätt)		<50	55 %*	52 % ■	■
	b) Måluppfyllnad för vårdgarantin i relation till ordinarie verksamhet i egen regi[9]	Telefontillgänglighet i primärvården (0 dgr)	≥ 91 %	96 %	90 % ■	■
		Läkartillgänglighet i primärvården (7 dgr)	≥ 86 %	83 %	89 % ▲	■
		Första besök i specialiserad vård (90 dgr)	≥ 95 %	90 %	87 % ■	■
		Operation/åtgärd efter beslut (90 dgr)	≥ 96 %	93 %	90 % ■	■

* *Utgångsvärde november 2017, ingen mätning gjord till UR1 enligt beslut.*

[9] *Källa: www.vantetider.se. Data till delindikator Telefontillgänglighet är från ”våren” 2018, Läkartillgänglighet, Första besök och Operation/åtgärd från juli 2018.*

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Uppföljning av indikator 1a indikerar en förbättring mot målvärdet men att vi ännu inte nått ända fram. Prognos för året är att vi riskerar att inte nå målet. Uppföljning av indikator 1b indikerar att vi inte nått målvärdet på tre delindikatorer, medan den fjärde indikatorn kring läkartillgänglighet i primärvården är över målvärdet. Läkartillgängligheten har historiskt sett kraftigt förbättrats mellan juni-juli och så också detta år, med nio procentenheter. Prognos för året är att Region Halland riskerar att inte fullständigt nå detta delmål som helhet.

DELMÅL	INDIKATOR	MÅL 2018	UR1 2018	UR2 2018	PROGNOS ÅR 2018
2. Möjlighet att attrahera och rekrytera den kompetens som behövs	Andel medarbetare som är ambassadörer för Region Halland och sin verksamhet	≥ 17 procent för Region Halland	21 %*	26 % ▲	▲

* *Utgångsvärde november 2017, ingen mätning gjord till UR1 enligt beslut.*

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

[4] Grön=100% måluppfyllelse, Gul = 80-99% måluppfyllelse, Röd ≤80% måluppfyllelse.

Uppföljning av delmål 2 indikerar att vi är över och rör oss i rätt riktning i förhållande till målvärdet, varför prognosen för helåret 2018 är att Region Halland kommer att nå målvärdet.

DELMÅL	INDIKATOR	MÅL 2018	UR1 2018	UR2 2018	PROGNOS ÅR 2018
3. Goda karriär- och utvecklingsmöjligheter i en innovativ miljö	Andelen tillsvidareanställda som byter tjänst internt av totalt antal som byter tjänst, på egen begäran.	≥ 38 procent för Region Halland	39 %	40 % ▲	▲

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Uppföljning av delmål 3 indikerar att vi är över och rör oss i rätt riktning i förhållande till målvärdet. Prognosen för helåret 2018 är att vi kommer nå målvärdet.

DELMÅL	INDIKATOR	MÅL 2018	UR1 2018	UR2 2018	PROGNOS ÅR 2018
4. Ett sunt och hållbart arbetsliv	Nivån på frisktalet bland medarbetare	≥ 87 procent för Region Halland	86 %	86 % ■	■

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Uppföljning av delmål 4 indikerar att vi är en procentenhet under målvärdet och att det inte skett en förflyttning i positiv riktning sedan UR1. Bland förvaltningarna är det Regionservice och Psykiatrin Halland som är strax under sina målvärden. Vi riskerar att inte nå målet för helåret, om än knappt.

DELMÅL	INDIKATOR	MÅL 2018	UR1 2018	UR2 2018	PROGNOS ÅR 2018
5. Ett gott ledar- och medarbetarskap med utgångspunkt i vår värdegrund	Resultat av Hållbart medarbetarengagemang (HME)	≥ 77 procent för Region Halland	77 %*	78 % ▲	▲

** Utgångsvärde november 2017, ingen mätning gjord till UR1*

▲ Målet uppfylls ■ Målet uppfylls delvis ▼ Målet uppfylls inte

Uppföljning av delmål 5 indikerar att Region Halland är över målvärdet och prognosen är att vi kommer nå målet för 2018.

Medarbetare i siffror

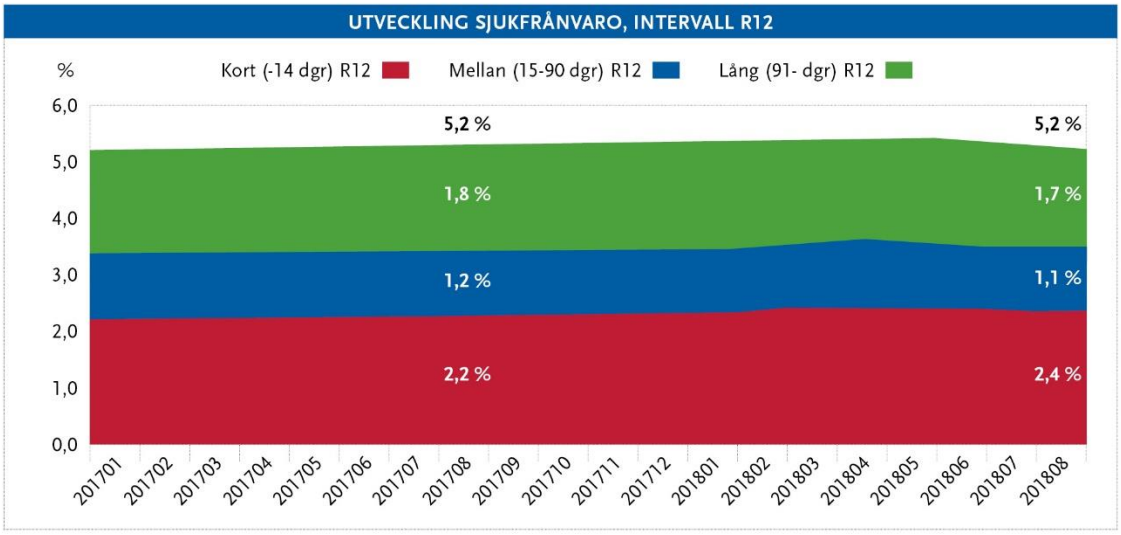

Sjukfrånvaron visar en plan utveckling över tid och årsvärdet i augusti 2018 är detsamma som för ett år sedan. Bland förvaltningarna är det endast Regionkontoret och Regionservice som visar ett något högre värde än för ett år sedan, men där har sjukfrånvarotrenden planat ut de senaste månaderna omkring 6,3 procent respektive 3,5 procent. Den något högre korttidssjukfrånvaron kan kopplas till en mindre ökning under kvartal ett 2018 och influensasäsongen. Efter april månad har korttidssjukfrånvaron varit på historiskt normala värden igen.

Sjukfrånvaron har minskat i majoriteten av yrkesgrupperna. Ekonomi- och transportpersonal har högst sjukfrånvaro på 8,1 procent, men också där har trenden planat ut från april 2018.

OBLIGATORISK SJUKFRÅNVAROREDOVISNING (%)				
		2016	2017	201709-201808
Total		5,2	5,2	5,2
Kön	Kvinnor	5,7	5,8	5,7
	Män	3,4	3,2	3,2
Åldersgrupp	0-29	4,1	4,4	4,8
	30-49	4,8	5,0	4,7
	50+	6,0	5,8	5,9

Åldersgruppen 0-29 är en relativt liten grupp där några långtidssjukskrivningar påverkar sjuktalen negativt. Värdet 2017 är 0,7 procentenheter under medelvärdet för riket.

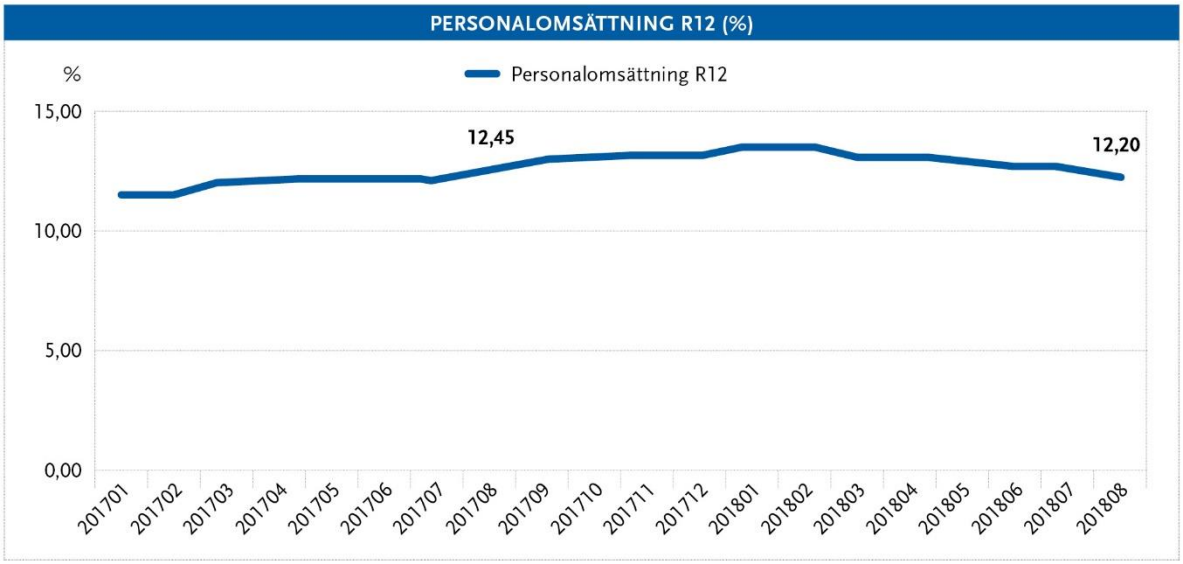

Personalomsättningen är för den senaste tolvmånadersperioden marginellt lägre än för ett år sedan. Hallands sjukhus, Ambulans, diagnostik och hälsa samt Psykiatrin Halland visar alla en lägre personalomsättning än för ett år sedan.

Förvaltningarna har alla en personalomsättning omkring regiongenomsnittet förutom Närsjukvården Halland som för närvarande ligger på ca 19 procent. Sedan förra året är framförallt intern omsättning och pensioner högre. Den interna omsättningen har varit hög första halvåret 2018 beroende på personalomställning inom Vårdcentralen, medan verksamhetsövergripande åtgärder för att såväl attrahera och rekrytera som behålla medarbetare pågår inom Folktandvården. Sedan början på 2018 är trenden avstannande inom Närsjukvården som helhet.

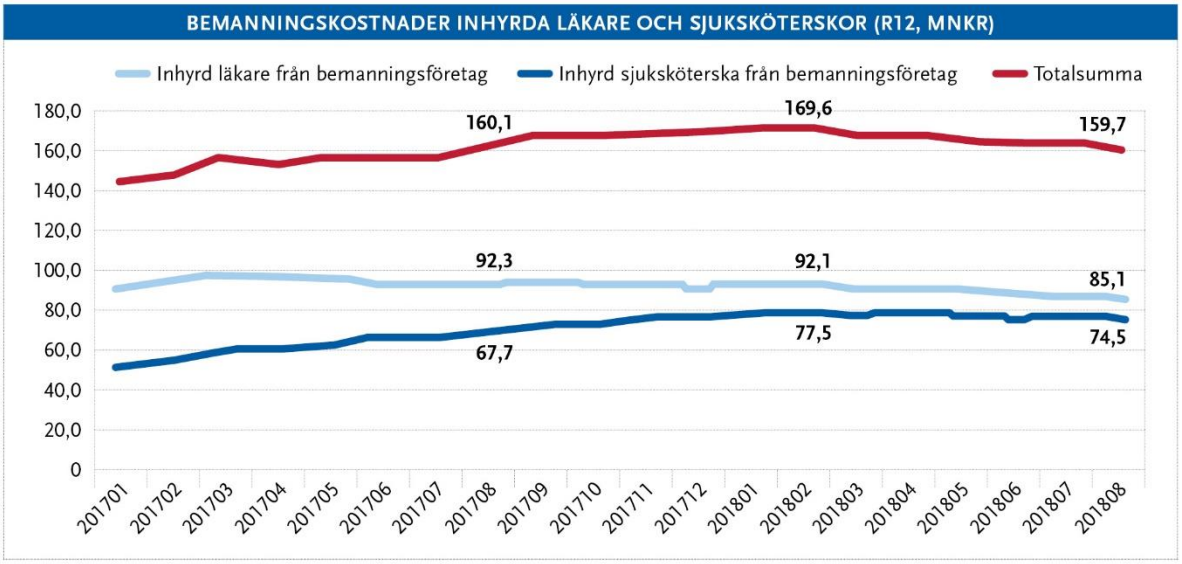

Bemanningskostnader för inhyrda läkare och sjuksköterskor (summa senaste 12 månaderna) är marginellt lägre än för ett år sedan. Kostnaderna för inhyrda läkare sjunker och sedan februari har värdet sjunkit också för inhyrda sjuksköterskor. En avvikande utveckling är dock att kostnadstrenden för inhyrda läkare har ökat inom psykiatrin. Orsaken till ökningen rapporteras vara långtidssjukskrivningar och

vakanser som har föranlett ett ökat antal bemanningsläkare. Även utvecklingsarbete rapporteras ha inneburit ett ökat behov av bemanningsläkare.

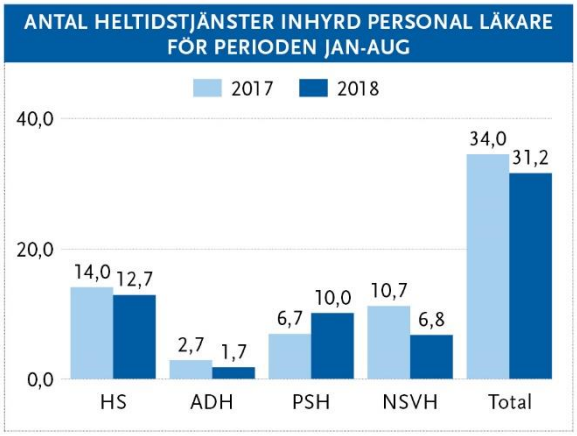

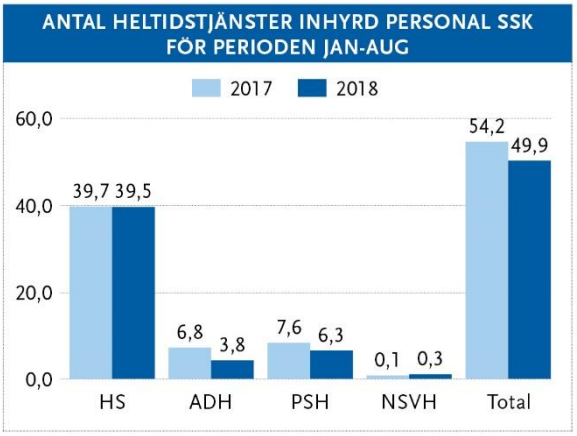

NB: En heltidstjänst räknas som 165 timmar per månad.

Sett till timmar omräknat till heltidstjänster för inhyrda läkare respektive sjuksköterskor och perioderna januari-augusti, så har värdena minskat i båda yrkesgrupper, med undantag för Psykiatrin Halland och läkare.[5]

Hallands sjukhus rapporterar att anlitandet av bemanningsföretag har minskat marginellt i jämförelse med 2017 mätt i tjänster, dock har de tjänsterna blivit något dyrare. Mycket beroende på att mixen förändrats mot fler specialistsjuksköterskor. Behovet av inhyrda läkare har minskat, vilket är en följd av rekryteringar. En ökad osäkerhet rapporteras finnas kring ekonomisk prognos utifrån att sommaren hade högre bemanningskostnader än 2017, samtidigt som nyrekryteringar förväntas påverka behovet i positiv riktning under hösten. I vilken takt som detta sker ses dock som svårt att bedöma.

Snittanställda

Vid UR2 och under perioden 201709-201808 har Region Halland i genomsnitt haft 8 139 personer månadsanställda (snittanställda), vilket är en ökning med 153 anställda mot föregående år, då värdet var 7 986. De största ökningarna har skett inom Ambulans, Diagnostik o hälsa, Psykiatrin Halland samt Regionservice.

Utvecklad arbetsfördelning

Arbetet med utvecklad arbetsfördelning fortgår i olika utsträckning och takt inom förvaltningarna. Detta från att t ex arbeta med att förtydliga grunduppdraget för vissa professioner och att konkret förflytta arbetsuppgifter mellan professioner till att göra utvecklad arbetsfördelning till en integrerad arbetsmodell.

[5] För Närsjukvården Halland har det under några veckor hyrts in en sjuksköterska för att kunna säkerställa telefontillgängligheten på en vårdcentral.

Finansiell analys

Ekonomiskt mål ’Budgetramen ska hållas’

Regionens ekonomiska mål för 2018 är att budgetramen ska hållas. Regionens budgetavvikelse prognostiseras till -143 mnkr, med en nettokostnadsandel på 101,3 procent. Detta innebär att vi inte uppfyller det ekonomiska målet enligt prognosen.

INDIKATOR	MÅLVÄRDE 2018	PROGNOS UTFALL	PROGNOS MÅLUPPFYLLELSE
Driftnämndens resultat jämfört med budget	> 0	Prognostiseras till -127 mnkr vid årets slut, vilket är 143 mnkr sämre än årsbudgeten	– Målet uppfylls inte ▼
Nettokostnadsandel	Max 99,8 %	101,3 %	– Målet uppfylls inte ▼

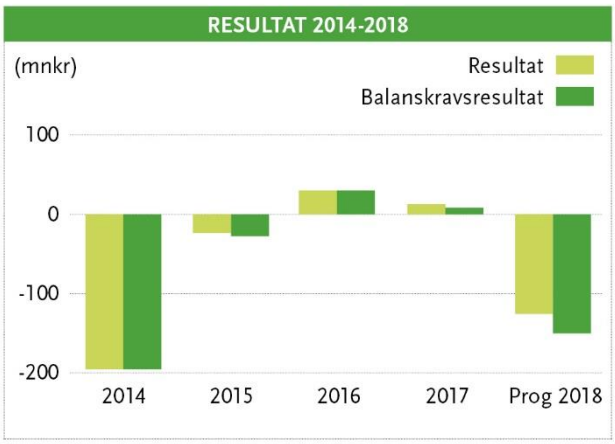

RESULTAT

- Regionens resultat efter åtta månader uppgår till -23 mnkr, vilket är 131 mnkr sämre än den periodiserade budgeten. Jämfört med motsvarande period föregående år är det en resultatförsämring med 119 mnkr. Hälso- och sjukvården har försämrat resultatet med 12 mnkr, vid en jämförelse med motsvarande period föregående år. Regionens övriga verksamheter har försämrat resultatet med 107 mnkr, där Driftnämnden Regionservice står för 24 mnkr och regiongemensamma kostnader och finansiering står för 78 mnkr.

- Region Hallands resultat för 2018 prognostiseras till -127 mnkr vid årets slut, vilket är 143 mnkr sämre än årsbudgeten som uppgår till 16,4 mnkr. Efter några år med en positiv resultatutveckling och även positiva resultat, så pekar årets prognostiserade resultat på en stor resultatförsämring.

- Den negativa prognosen beror främst på att Driftnämnden Hallands sjukhus och Driftnämnden Psykiatri fortfarande har ekonomiska obalanser. Prognostiserat resultat och budgetavvikelse är - 215 mnkr för Driftnämnden Hallands sjukhus, varav - 50 mnkr avser regionvården och för Driftnämnden Psykiatri är prognosen - 31 mnkr. Även Driftnämnden Regionservice prognostiserar ett negativt resultat och budgetavvikelse med 18 mnkr. Regionens övriga nämnder prognostiserar

nollresultat eller bättre.

- En central reserv avsattes i budget 2018 för de ingående obalanser som identifierades i budgetarbetet. Denna reserv uppgår till 190 mnkr och ligger centralt under Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsfinansiering. Av reserven avsåg 14 mnkr Driftnämnden Psykiatri, denna post har överförts till Psykiatrin som en resursförstärkning och har förbättrat deras resultat. Kvarstående centrala reserv uppgår till 176 mnkr och består dels av 131 mnkr, vilken ska täcka delar av en negativ budgetavvikelse inom Driftnämnden Hallands sjukhus egen verksamhet, dels 45 mnkr, vilken ska täcka en negativ budgetavvikelse inom regionvården (Driftnämnden Hallands sjukhus).

- Regionen har under året sålt fastigheten Halmstad Esmared 1:18 till Naturvårdsverket. Försäljningen har genererat en reavinst, vilken har förbättrat regionens resultat och prognos med 23 mnkr.

- Årets budget förutsätter att det genomförs en kostnadsminskning på 138 mnkr. Regiondirektören har fått ett uppdrag att tillsammans med verksamheten ta fram en åtgärdsplan för att verkställa denna kostnadsminskning. Som ett led i detta arbete har regionen ändrat sin hantering av riktade statsbidrag. Om regionen uppfyller villkoren för de riktade statsbidragen i den befintliga verksamheten bokas statsbidraget direkt som en intäkt. Enligt den tidigare hanteringen så resulterade de riktade statsbidragen i att regionen höjde ambitionsnivån inom dessa områden, med ökade kostnader som följd. De riktade statsbidrags-intäkterna har enligt den nya hanteringen förbättrat prognosen med 66 mnkr. En ytterligare besparingspost är att Regionkontorets kostnadsram har minskats med 5 mnkr. Detta innebär att 71 mnkr av kostnadsminskningen på 138 mnkr har hämtats hem. Ytterligare förslag på åtgärder kommer att behandlas politiskt och förväntas få effekt först 2019.

- Jämfört med 2017 års resultat innebär prognosen en resultatförsämring med 140 mnkr. Störst försämring återfinns inom regiongemensamma kostnader och finansiering med 166 mnkr, bland annat beroende på att pensionsskulden ökar mer än föregående år, högre räntekostnader avseende pensionsskulden och lägre finansiella intäkter inom kapitalförvaltningen.

- Jämfört med uppföljningsrapport 1 efter mars månad har regionens prognos förbättrats med 67 mnkr. Detta förklaras bland annat av ökade skatteintäkter enligt den senaste prognosen från SKL (32 mnkr), en ökning av riktade statsbidrag (74 mnkr) och prognosförsämringar avseende Driftnämnden Hallands sjukhus (-10 mnkr) och Driftnämnden Psykiatri (-8 mnkr).

RESULTATUTVECKLING							
(mnkr)	Utfall 2016-08	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Prognos 2018	Budget 2018	Avvik 2018	Utfall 2017
Årets resultat	**30**	**96**	**-23**	**-127**	**16**	**-143**	**13**
Årets resultat i förhållande till verksamh. nettokostnad	0,5%	1,6%	-0,4%	-1,3%	0,2%		0,1%
Jämförelsestörande poster							
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster	**30**	**96**	**-23**	**-127**	**16**	**-143**	**13**

Balanskravet

Kommunallagens balanskrav innebär att regioner och landsting inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år. Regionens balanskravsresultat för 2017 var positivt och uppgick till 10 mnkr. Regionen har idag inget ackumulerat negativt balanskravsresultat att återställa. 2018 års balanskravsresultat prognostiseras till -150 mnkr, hur detta resultat ska återställas, kommer att behandlas i samband med arbetet med budget 2020.

BALANSKRAVSUTREDNING				
(mnkr)	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018-08	Prognos 2018
= Årets resultat enligt resultaträkningen	31	13	-23	-127
- reducering av samtliga realisationsvinster		-3	-23	-23
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
+ orealiserade förluster i värdepapper				
- justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper				
= Balanskravsresultat	**31**	**10**	**-46**	**-150**
= IB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	-29	0	0	0
+ årets balanskravsresultat	31	10	-46	-150
+ synnerliga skäl att inte återställa	45	195		
= UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	**0**	**0**	**-46**	**-150**

Fotnot. Region Halland tillämpar inte RUR.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner, landsting och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. För att detta ska uppnås krävs en stark ekonomi, samt att regionen även uppnår goda verksamhetsresultat.

God ekonomisk hushållning brukar definieras som att offentliga medel ska användas på ett effektivt och säkert sätt, samt att varje generation ska bära kostnaderna för den kommunala service som konsumeras. Kostnaderna från en generation får alltså inte skjutas över på kommande generationer. I praxis har det skapats en definition av god ekonomisk hushållning, att resultatet ska uppgå till två procent av summan av skatteintäkterna samt statsbidragen och utjämningen. Detta innebär en nettokostnadsandel på högst 98 procent, vilket för vår del skulle motsvara ett positivt resultat på cirka 190 mnkr.

I ett nationellt perspektiv står sig Region Hallands resultat relativt väl, bland annat inom medicinsk kvalitet och tillgänglighet. Vid en samlad bedömning av måluppfyllelsen för regionens finansiella mål och verksamhetsmål, görs bedömningen att vi inte uppfyller kraven på en god ekonomisk hushållning. Det är det finansiella resultatet som inte är tillräckligt starkt. Det är nödvändigt med kraftfulla åtgärder för att få en ekonomi i balans. Region Halland har tidvis haft en högre kostnadsutveckling än riket, vilket har inneburit att en allt högre kostnadsnivå har etablerats. Mycket arbete återstår om vi ska kunna uppnå en resultatnivå som skulle betraktas som god ekonomisk hushållning.

Skatte- och nettokostnadsutveckling
Regionens största intäktskälla är regionskatten som står för cirka 70 procent av de externa intäkterna. Detta innebär att skatteintäkternas utveckling har en avgörande betydelse för regionens ekonomi. Utfallet för regionens skatteintäkter efter åtta månader uppgår till 5 160 mnkr, vilket innebär en ökning med 3,4 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Detta innebär att skatteintäkternas ökningstakt har försvagats med 1,5 procentenheter jämfört med motsvarande ökningstakt föregående år. I augustiprognosen från SKL beräknas skatteintäkterna till 7 752 mnkr för helåret 2018, vilket är 36 mnkr lägre än årets budget. Jämfört med 2017 beräknas skatteintäkterna öka med 3,2 procent (4,7 procent föregående år).

SKL säger att ”Svensk ekonomi går fortfarande på högvarv. Men konjunkturen kulminerar och mattas av under 2019, bland annat på grund av tilltagande brist på arbetskraft. Svagare utveckling för arbetade timmar leder till att skatteunderlaget ökar betydligt långsammare de närmaste åren.” … ”Kommuner och landsting har under den långa konjunkturuppgången, som vi nu närmar oss slutet på, vant sig vid en stark real skatteunderlagstillväxt.”

Efter åtta månader uppgår intäkterna för generella statsbidrag och utjämning till 1 177 mnkr vilket innebär en ökning med 11,0 procent jämfört med motsvarande period föregående år. I prognosen beräknas intäkterna för generella statsbidrag och utjämning till 1 762 mnkr, vilket är 101 mnkr högre än budgeterat och består av följande tre delposter, högre statsbidrag avseende läkemedelsförmånen (55 mnkr), överskott inom intäkts- och kostnadsutjämningen (37 mnkr), samt statsbidrag avseende flyktingar (9 mnkr). Jämfört med föregående år innebär prognosen en ökning med 9,0 procent för generella statsbidrag och utjämning, här står statsbidrag avseende läkemedelsförmånen för drygt 6 procentenheter av ökningen. Observera att statsbidragsöverskottet avseende läkemedelsförmånen ska täcka regionens underskott inom läkemedelskostnader (-107 mnkr kostnader för läkemedel).

Prognostiserat finansnetto beräknas bli -48 mnkr, vilket är cirka 4 mnkr bättre än budget. Av de finansiella kostnaderna avser merparten räntekostnader för pensionsskulden.

SKATTE- OCH NETTOKOSTNADSUTVECKLING						
	8 mån 2016	2016	8 mån 2017	2017	8 mån 2018	Progn 2018
Skatt och statsbidrag	5,2%	6,1%	6,5%	6,0%	4,7%	4,2%
Nettokostnader	7,1%	5,5%	4,8%	6,0%	6,7%	5,2%
Justerad nettokostnad [1)]	6,4%	5,0%				

[1)] Justerad nettokostnad där återbetalningen från AFA (2015) exkluderas.

Regionens skatteintäkter och generella statsbidrag ökade med 4,7 procent under årets första åtta månader, jämfört med samma period föregående år. För helåret 2018 prognostiseras skatteintäkterna och statsbidragen öka med 4,2 procent, vilket är en kraftigt minskad ökningstakt jämfört med de tre föregående åren då den årliga ökningstakten har legat mellan 6,0 och 6,9 procent. Även ökningstakten för nettokostnaderna prognostiseras minska under 2018, men inte lika mycket som för skatte- och statsbidragsintäkterna. Nu liggande prognos pekar på att netto-

kostnadernas ökningstakt kommer att överstiga ökningstakten för skatt och statsbidrag med cirka en procentenhet. Under årets åtta första månader har netto-kostnaderna ökat med 6,7 procent jämfört med samma period föregående år. Prognosen vid årets slut pekar på en nettokostnadsökning med 5,2 procent, vilket kan jämföras med den budgeterade nettokostnadsökningen på 2,8 procent för 2018 (budget 2018 i förhållande till utfall 2017).

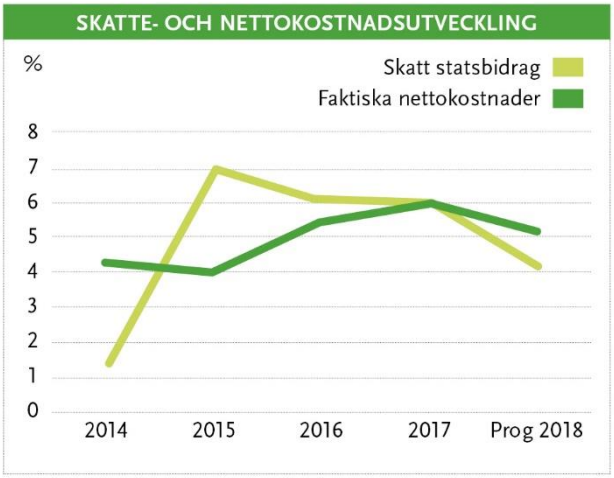

I diagrammet ovan kan vi utläsa en kraftig procentuell ökning av skatte- och statsbi-dragsintäkterna under 2015, beroende på regionens höjning av regionskatten detta år. Fram till 2017 har ökningstakten avseende skatt och statsbidrag legat kvar på en hög nivå. Den fortsatta trenden avseende skatt och statsbidrag pekar på en lägre ökningstakt framöver. Det som oroar i prognosen är att ökningstakten av nettokostnaderna ser ut att ligga kvar på en hög nivå. Det är viktigt att nettokostnaderna inte ökar snabbare än regionens skatteintäkter och statsbidrag.

- I posten nettokostnader ingår bland annat kostnader för personal, vilket är regionens största kostnadspost med en andel på 45 procent av kostnaderna. Här ingår bland annat löner, sociala avgifter och pensionskostnader, som under året har ökat med 228 mnkr eller 7,1 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Jämfört med budget redovisas här en negativ avvikelse med 70 mnkr, största negativa avvikelse finns inom Regiongemensamma kostnader och finansiering med 104 mnkr (främst pensionskostnader), medan Driftnämnden Hallands sjukhus redovisar den största positiva budgetavvikelsen med 17 mnkr (löner).
- Regionens totala kostnad för inhyrd personal har minskat med 4 procent och uppgår till 111 mnkr efter åtta månader. Jämfört med budget redovisas här en negativ avvikelse med 101 mnkr. Kostnaderna för inhyrda läkare har minskat med 10 procent och uppgår till 56 mnkr, medan kostnaderna för inhyrda sjuksköterskor har minskat med 1,5 procent till 47 mnkr. Störst kostnad för inhyrd personal har Driftnämnden Hallands sjukhus, där kostnaderna har ökat med 3 procent till 59 mnkr. Driftnämnden Psykiatris kostnad för inhyrd personal har ökat med 10 procent och uppgår till 26 mnkr.
- Om man slår ihop kostnader för personal och kostnader för inhyrd personal, så ser vi att dessa kostnader tillsammans har ökat med 6,7 procent jämfört

med motsvarande period föregående år. Jämfört med budget redovisas en negativ avvikelse med 171 mnkr.

- Regionens kostnader för köpt extern vård har under året ökat med 117 mnkr eller 9,3 procent till 1 382 mnkr. Årets ökning beror bland annat på köpt regionvård (21 mnkr) och köpt länsvård (56 mnkr). Jämfört med budget redovisas en negativ avvikelse med 122 mnkr.
- Regionens totala kostnader för läkemedel har under året ökat med 121 mnkr eller 16,7 procent till 844 mnkr. Jämfört med budget redovisas en negativ avvikelse med 112 mnkr. Posten består dels av läkemedel på rekvisition, det vill säga det som används på vårdinrättningar, dels av förskrivningsläkemedel, det som skrivs ut på recept.
- Bland verksamhetens intäkter har erhållna bidrag ökat med 100 mnkr eller 43 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Merparten av ökningen förklaras av den förändrade hanteringen av riktade statsbidrag.

Nettokostnadsandelen och dess utveckling

Balansen mellan intäkter och kostnader kan mätas genom nyckeltalet nettokostnadsandel, som visar hur stor andel verksamhetens nettokostnader, inklusive avskrivningar och finansnetto, tar i anspråk av regionens skatteintäkter och generella statsbidrag. Nyckeltalet visar om de löpande intäkterna kan finansiera de löpande kostnaderna. Vid en andel under 100 procent finns en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. Många kommuner och regioner/landsting har som mål att resultatet ska vara minst 2 procent av summan av skatteintäkterna och statsbidragen. Detta innebär en nettokostnadsandel på högst 98 procent. Regionens mål för 2018 är att nettokostnadsandelen ska uppgå till högst 99,8 procent.

Nettokostnadsandelen efter åtta månader uppgår till 100,4 procent, vilket är en relativt stor försämring med 2,0 procentenheter jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år. Prognosen för 2018 pekar på en nettokostnadsandel på 101,3 procent, det vill säga årets löpande intäkter täcker inte de löpande kostnaderna. Årets prognostiserade värde innebär en försämring med 1,4 procentenheter jämfört med 2017 års utfall. Den genomsnittliga nettokostnadsandelen över den senaste femårsperioden uppgår till 101,1 procent (2013–2017).

NETTOKOSTNADSANDEL						
	8 mån 2016	2016	8 mån 2017	2017	8 mån 2018	Progn 2018
Verksamhetens andel [1]	96,5	96,8	95,0	96,6	96,7	97,4
Avskrivningar [1]	3,2	3,1	3,2	3,3	3,3	3,4
Finansnetto [1] [2]	-0,2	-0,3	0,2	-0,1	0,4	0,5
Nettokostnadsandel	**99,5**	**99,6**	**98,4**	**99,9**	**100,4**	**101,3**

[1] I förhållande till skatteintäkter plus generella statsbidrag och utjämning.
[2] De år finansnettot är positivt blir talet negativt och håller därmed nere den totala nettokostnadsandelen.

Investeringar

INVESTERINGAR						
(mnkr)	8 mån 2016	2016	8 mån 2017	2017	8 mån 2018	Progn 2018
Investeringar	256	487	251	357	160	354

Årets investeringsbudget omsluter 716 mnkr, vilket är 151 mnkr mer än föregående års anslag. Utöver detta finns det ett anslag för statlig infrastruktur avseende Varbergstunneln med 80 mnkr. Periodens investeringar uppgår till 160 mnkr, vilket är 91 mnkr lägre än för motsvarande period föregående år. Prognosen på 354 mnkr är fördelat på utrustning 204 mnkr och fastigheter 150 mnkr. Investeringar redovisas utförligare i avsnittet investeringsredovisning.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan. En hög soliditet visar att en stor del av tillgångarna är finansierade med skatteintäkter (eget kapital) och att en mindre del har lånefinansierats. En hög soliditet ger större ekonomiskt handlingsutrymme.

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen, det vill säga inklusive pensioner intjänade före år 1998, uppgick efter åtta månader till -7,2 procent, vilket är en förstärkning med 1,8 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Förbättringen förklaras främst av att regionens pensionsförpliktelser under ansvarsförbindelser har minskat med 193 mnkr jämfört med föregående år. Ansvarsförbindelsen med förpliktelser intjänade före 1998, kommer successivt att minska de kommande åren, då utbetalningarna är större än skuldens uppräkning.

Soliditeten enligt blandmodellen, det vill säga exklusive pensionsförpliktelserna under ansvarsförbindelsen, uppgick till 36,7 procent efter åtta månader, vilket innebär en försvagning med 4,4 procentenheter. Försvagningen förklaras främst av att regionens pensionsavsättningar i balansräkningen har ökat med 296 mnkr jämfört med föregående år. Vi har i jämförelse med andra regioner och landsting en stark soliditet.

SOLIDITET					
	8 mån 2016	2016	8 mån 2017	2017	8 mån 2018
Inklusive ansvarsförbindelse	-12,5%	-11,0%	-9,0%	-7,8%	-7,2%

Likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på regionens kortsiktiga betalningsberedskap. Kassalikviditeten har försvagats med 8 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år, men ligger kvar på en stabil nivå.

KASSALIKVIDITET					
	8 mån 2016	2016	8 mån 2017	2017	8 mån 2018
Kassalikviditet	229%	206%	237%	206%	229%

LIKVIDA MEDEL					
mnkr	8 mån 2016	2016	8 mån 2017	2017	8 mån 2018
Likvida medel	2 687	2 807	2 843	3 201	3 335
Likvida medel i förhållande till verksamhetens nettokostnad	47,4%	32,6%	47,9%	35,1%	52,6%

Regionens likvida medel efter åtta månader uppgår till 3 335 mnkr, vilket är en ökning med 492 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Genom att sätta de likvida medlen i förhållande till verksamhetens nettokostnader kan vi utläsa att nyckeltalet har stärkts jämfört med föregående år och ligger kvar på en stabil nivå. Av de likvida medlen förvaltas pensionsmedlen till största delen i fonder.

Pensionsåtagande

Regionens totala pensionsåtagande, inklusive löneskatt, uppgick den 31 augusti 2018 till 6 210 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 1,7 procent eller 102 mnkr jämfört med samma period 2017. Av pensionsåtagandet avser 3 330 mnkr pensioner som är äldre än 1998 och 2 881 mnkr avser därefter intjänade pensionsförmåner. Detta innebär att 54 procent av pensionsskulden redovisas utanför balansräkningen och 46 procent beaktas i balansräkningen.

PENSIONSÅTAGANDE INKL LÖNESKATT					
mnkr	8 mån 2016	2016	8 mån 2017	2017	8 mån 2018
Avsättning	2 340	2 403	2 585	2 628	2 881
Ansvarsförbindelse	3 622	3 561	3 523	3 386	3 330
Summa åtagande	**5 962**	**5 964**	**6 108**	**6 014**	**6 210**

Känslighetsanalys

Den ekonomiska utvecklingen styrs av ett stort antal faktorer. Vissa kan påverkas av oss, medan andra ligger utanför vår kontroll. Ett sätt att visa beroendet av omvärlden är att upprätta en känslighetsanalys. I nedanstående tabell, från Mål och budget 2018, redovisas hur ett antal händelser påverkar Region Hallands ekonomi.

KÄNSLIGHETSANALYS	
	mnkr
Löneökning med 1 procent inklusive arbetsgivaravgift	-46
Arbetsgivaravgiften höjs med 1 procentenhet	-32
Läkemedelskostnaderna ökar med 1 procent	-10
Patientavgifterna höjs med 10 procent [1)]	+ 24
Förändrad utdebitering med 10 öre	+/- 72

[1)] Inom sjukvård och tandvård exklusive ökade kostnader för högkostnadsskyddet.

Driftredovisning

DRIFTREDOVISNING 2018-08									
(mnkr)	ACK				HELÅR				
Driftnämnd/styrelse	*Resultat jan-aug 2017*	Resultat jan-aug 2018	Per budget jan-aug 2018	Avvikelse jan-aug 2018	*Resultat 2017*	Rull 12 mån sep 2017 - aug 2018	Prognos resultat 2018	Prognos budg avvik 2018	Not
DN Hallands sjukhus	**-96,8**	**-130,7**	**19,0**	**-149,6**	**-212,3**	**-246,2**	**-215,0**	**-215,0**	
Somatisk specialistvård	-73,0	-101,4	18,8	-120,2	-161,6	-190,0	-160,2	-160,2	
Regionvård	-24,3	-27,0	0,0	-27,0	-49,3	-52,0	-50,0	-50,0	
Medicinsk service	0,0	0,5	0,0	0,5	0,2	0,7			
Vårdval	-0,4	-2,6	0,2	-2,8	-1,2	-3,5	-5,8	-5,8	
Tandvård	0,8	-0,2	-0,1	-0,1	-0,4	-1,4	1,0	1,0	
DN ambulans diagnostik hälsa	**20,9**	**4,4**	**2,6**	**1,8**	**12,0**	**-4,5**	**0,0**	**0,0**	
Ambulansverksamhet	5,1	4,6	0,0	4,6	-2,2	-2,7	1,0	1,0	
Sjukresor	0,4	-4,6	0,0	-4,6	-0,8	-5,8	-9,0	-9,0	
Sjukvårdsrådgivning	0,6	0,0	0,1	-0,1	0,2	-0,4	0,0	0,0	
Medicinsk service	5,9	5,1	2,5	2,6	11,6	10,8	11,5	11,5	
Mödrahälsovård	1,6	-1,2	0,0	-1,2	0,6	-2,2	-1,0	-1,0	
Ungdomsmottagning	0,9	1,0	0,0	1,0	1,1	1,2	1,0	1,0	
Handikappverksamhet	3,8	1,9	0,0	1,9	1,6	-0,3	-1,0	-1,0	
Hjälpmedelsverksamhet	2,5	-2,4	0,0	-2,4	0,0	-4,9	-2,5	-2,5	
DN Psykiatri	**-26,3**	**-15,7**	**5,4**	**-21,1**	**-36,8**	**-26,2**	**-31,0**	**-31,0**	
Psykiatriverksamhet	-19,9	-9,7	4,6	-14,4	-26,8	-16,7	-24,4	-24,4	
Rättspsykiatrisk vård	1,3	4,3	0,0	4,3	2,5	5,5	2,5	2,5	
Vårdval	-7,7	-10,2	0,8	-11,0	-12,4	-15,0	-9,1	-9,1	
DN Närsjukvården	**5,7**	**21,3**	**12,7**	**8,6**	**-9,3**	**6,4**	**2,0**	**2,0**	
Vårdval	-5,1	13,9	9,0	4,9	-15,1	4,0	2,0	2,0	
Tandvård	10,8	7,4	3,7	3,7	5,8	2,4	0,0	0,0	
Lokala nämnder	**2,5**	**1,8**	**0,0**	**1,8**	**2,1**	**1,4**	**0,4**	**0,4**	
Halmstadsnämnden	0,6	0,3	0,0	0,3	0,6	0,3	0,2	0,2	
Varbergsnämnden	0,4	0,4	0,0	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1	
Kungsbackanämnden	0,5	0,3	0,0	0,3	0,4	0,1	0,0	0,0	
Falkenbergsnämnden	0,3	0,3	0,0	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	
Laholmsnämnden	0,4	0,2	0,0	0,2	0,4	0,3	0,0	0,0	
Hyltenämnden	0,2	0,2	0,0	0,2	0,3	0,3	0,0	0,0	
N hemsjukvård o hjälpmedel	2,4	3,5	0,0	3,5	0,0	1,1	0,0	0,0	
Patientnämnden	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	
DN Kultur och skola	11,2	8,3	2,6	5,7	4,0	1,1	0,7	0,7	
DN Regionservice	13,0	-10,7	9,2	-20,0	-3,9	-27,7	-18,0	-18,0	
Regionstyrelsen	**161,7**	**93,0**	**57,0**	**36,0**	**256,7**	**188,0**	**133,8**	**117,4**	
RS verksamheter	23,0	19,9	0,1	19,9	12,4	9,3	-6,0	-6,0	
RS Hälso- och sjukvård	58,4	70,2	5,0	65,2	19,1	30,8	80,1	80,1	
Regiongem.kostn./finansiering	80,3	2,9	52,0	-49,1	225,3	147,8	59,7	43,3	A
Revision	2,0	1,7	0,0	1,7	0,5	0,2	0,0	0,0	
RESULTAT	**96,4**	**-22,7**	**108,6**	**-131,3**	**13,2**	**-106,0**	**-127,1**	**-143,5**	

Noter: A) Årsbudget regionen 16,375 mnkr.

Kommentarer ekonomiskt resultat åtta månader 2018

Region Hallands resultat för 2018 prognostiseras till -127 mnkr med en budgetavvikelse på -143 mnkr. Budgetavvikelsen för hälso- och sjukvården prognostiseras till -164 mnkr och övrig verksamhet till 20 mnkr. Läs mer om koncernens resultat i den finansiella analysen. Nedan kommenteras respektive nämnd/styrelse.

Driftnämnden Hallands sjukhus

	Resultat 2017	8 mån utfall 2018	8 mån budget-avvik	Prognos 2018
Resultat (mnkr)	-212	-131	-150	-215
därav egen verksamhet	-163	-104	-123	-165
därav regionvård	-49	-27	-27	-50
Snittanställda (antal)	3 818	3 829		

Nämnden redovisar efter åtta månader ett negativt ekonomiskt resultat med -131 mnkr, vilket är 150 mnkr sämre än budgeten för motsvarande period. Regionvården står för -27 mnkr och den egna verksamheten, främst den somatiska specialistvården för -123 mnkr av budgetavvikelsen efter åtta månader. Nämndens åttamånadersresultat är 34 mnkr sämre än motsvarande resultat föregående år, resultatförsämringen återfinns främst inom den egna verksamheten.

Driftnämnden Hallands sjukhus hade vid 2018 års ingång en ingående obalans/justeringspost på minus 135 mnkr[6)], vilken avser nämndens egen verksamhet exklusive regionvården. Om den ingående obalansen exkluderas, visar den egna verksamheten en negativ avvikelse mot budget efter åtta månader med 33 mnkr. Efter åtta månader har kostnaderna för inhyrd personal ökat med 3 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår till 59 mnkr. Kostnaderna för inhyrda läkare minskar medan kostnaderna för inhyrda sjuksköterskor ökar vid en jämförelse med motsvarande period föregående år. Laboratorie- och röntgenkostnader uppvisar en negativ budgetavvikelse med 12 mnkr.

Den ekonomiska obalansen för Driftnämnden Hallands sjukhus kvarstår. Resultatet och budgetavvikelsen prognostiseras till -215 mnkr, där den egna verksamheten står för -165 mnkr och regionvården för -50 mnkr. Nämndens prognos är 3 mnkr sämre än 2017 års utfall. För den egna verksamheten består den prognostiserade negativa budgetavvikelsen främst av kostnader för inhyrd bemanning (-83 mnkr), men det finns också en stor ökning av laboratorie- och röntgenkostnaderna (-20 mnkr). Prognosen bygger på att bemanningskostnaderna kommer kunna minskas med cirka 7 mnkr jämfört med föregående års utfall. Anlitandet av bemanningsföretag har minskat något i jämförelse med 2017 mätt i tjänster, dock har dessa tjänster blivit något dyrare, mycket beroende på att mixen förändrats mot fler specialistsjuksköterskor. Det pågår många initiativ inom Hallands sjukhus för att minska användandet av

[6] En central reserv finns avsatt i budget 2018 för den obalans som identifierades i budgetarbetet. Reserven avseende Hallands sjukhus uppgår till 131 mnkr och ligger centralt under Regionstyrelsens Hälso- och sjukvårdsfinansiering.

bemanningsföretag, bland annat införandet av vårdnära service och arbetet med utvecklad arbetsfördelning. Nämndens egna personalkostnader prognostiserar ett överskott mot budget med 18 mnkr. Den ingående justeringsposten/ingående obalansen prognostiserar ett underskott mot budget med 135 mnkr. Om den ingående obalansen exkluderas, uppgår det prognostiserade resultatet och budgetavvikelsen för den egna verksamheten till -30 mnkr.

(period januari-augusti)	Utfall mot föreg. år	Budgeterad ökning	Skillnad ökning mot budget
Kostnadsutveckling	**7,2%**	**0,2%**	**-7,0%**
därav personalkostnader	6,6%	7,7%	**1,1%**
därav inhyrd personal	2,9%		
därav läkemedel	27,4%	12,1%	**-15,3%**
därav köpt vård	6,9%	-1,1%	**-8,1%**

Nämndens kostnadsutveckling under årets åtta första månader uppgår till 7,2 procent, jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet är 7,0 procentenheter högre (negativt) än den budgeterade kostnadsutvecklingen. Personalkostnadernas andel av nämndens kostnadsutveckling står för 3,3 procentenheter av ökningen. Personalkostnaderna har ökat med 6,6 procent eller 94 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Ökade kostnader för läkemedel, köpt regionvård och laboratorie- och röntgenkostnader står för 3,1 procentenheter av nämndens kostnadsutveckling. Läkemedelskostnaderna har ökat med 27 procent eller 34 mnkr, främst cytostatika läkemedel där Hallands sjukhus blir kompenserade av RS hälso- och sjukvårdsfinansiering[7]. Kostnaderna för köpt regionvård har ökat med 7 procent eller 23 mnkr.

Driftnämnden Ambulans, diagnostik och hälsa

	Resultat 2017	8 mån utfall 2018	8 mån budget-avvik	Prognos 2018
Resultat (mnkr)	12	4	2	0
Snittanställda (antal)	1 112	1 157		

Driftnämnden Ambulans, diagnostik och hälsa redovisar efter åtta månader ett positivt resultat med 4 mnkr, vilket är 2 mnkr bättre än periodens budget. Resultatet och budgetavvikelsen prognostiseras till 0 mnkr, vilket är 12 mnkr sämre än föregående års utfall. Ekonomiskt börjar den relativt höga kostnadsutvecklingen påverka resultatet. Kostnadsutvecklingen påverkas av flera saker, nytt OB-avtal, ökade arbetsgivaravgifter, nytt avtal om arbetstider, nytt taxiavtal avseende sjukresa och färdtjänst, samt en fortsatt hög produktion. Personalkostnaderna ökar då antalet vakanser har minskat. Hjälpmedelskostnaderna påverkas av ökande behov. Intäkterna av försäljning av undersökningar och analyser ökar inom Medicinsk diagnostik och inom Hälsa och funktionsstöd med riktade statsbidrag.

[7] RS Hälso- och sjukvårdsfinansiering blir i sin tur inte fullt ut kompenserade genom ökade statsbidrag.

(period januari-augusti)	Utfall mot föreg. år	Budgeterad ökning	Skillnad ökning mot budget
Kostnadsutveckling	**10,8%**	**6,9%**	**-3,9%**
därav personalkostnader	13,8%	13,2%	**-0,7%**
därav inhyrd personal	-42,6%	-64,6%	**-22,0%**
Intäktsutveckling	**8,6%**	**4,5%**	**4,1%**

Nämndens kostnadsutveckling under årets åtta första månader uppgår till 10,8 procent, jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet är 3,9 procentenheter högre (negativt) än den budgeterade kostnadsutvecklingen. Merparten av nämndens kostnadsutveckling (63 procent) består av ökade personalkostnader. Personalkostnaderna har efter åtta månader ökat med 13,8 procent eller 55 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Kostnaderna för inhyrd personal har efter åtta månader minskat med 43 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår till drygt 8 mnkr. Nämndens intäktsutveckling uppgår till 8,6 procent, vilket är 4,1 procentenheter högre än budgeterat. Intäktsökningen kompenserar kostnadsökningen till 81 procent.

Driftnämnden Psykiatri

	Resultat 2017	8 mån utfall 2018	8 mån budget-avvik	Prognos 2018
Resultat (mnkr)	-37	-16	-21	-31
Snittanställda (antal)	742	771		

Driftnämnden redovisar efter åtta månader ett negativt resultat uppgående till -16 mnkr, vilket är 21 mnkr sämre än periodens budget. Hela budgetavvikelsen efter åtta månader kan härledas till kostnader för inhyrd personal (-26 mnkr). Åttamånadersresultatet är 11 mnkr bättre än motsvarande resultat föregående år, vilket förklaras av en budgetförstärkning på 14 mnkr.

Resultatet och budgetavvikelsen prognostiseras till -31 mnkr, vilket är 6 mnkr bättre än föregående års utfall. Det prognostiserade underskottet inom psykiatriverksamheten (-24 mnkr) förklaras främst av kostnader för inhyrda läkare och sjuksköterskor från bemanningsföretag. Prognosen för Vårdval specialistvård (-9 mnkr) består till större delen av lägre intäkter än budgeterat, samt kostnader för inhyrd personal och vårdgarantikostnader.

Produktionen är i stort i nivå med föregående år. Under perioden har beläggningsgraden inom heldygnsvården (vuxen) minskat något vilket kan förklaras av att ett antal ytterligare vårdplatser tillkommit samt en förbättrad patientdifferentiering. Öppenvården för vuxna har en fortsatt hög tillgänglighet för första besök.

(period januari-augusti)	Utfall mot föreg. år	Budgeterad ökning	Skillnad ökning mot budget
Kostnadsutveckling	**7,8%**	**2,2%**	**-5,6%**
därav personalkostnader	9,8%	11,8%	**2,0%**
därav inhyrd personal	10,5%		
därav köpt vård	0,2%	-0,8%	**-1,0%**
Intäktsutveckling	**11,1%**	**10,5%**	**0,5%**

Nämndens kostnadsutveckling under årets åtta första månader uppgår till 7,8 procent, jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet är 5,6 procentenheter högre (negativt) än den budgeterade kostnadsutvecklingen. Kostnaderna för inhyrd personal fortsätter att öka och har efter åtta månader ökat med 10 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår till 26 mnkr. Budget saknas för inhyrd personal, vilket gör att denna post helt förklarar nämndens negativa avvikelse mot budgeterad kostnadsökning. Merparten av nämndens kostnadsutveckling (89 procent) förklaras av ökade personalkostnader. Personalkostnaderna har efter åtta månader ökat med 9,8 procent eller 29 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Nämndens intäkter har efter åtta månader ökat med 11 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Intäktsökningen är större än kostnadsökningen vilket förklarar resultatförbättringen jämfört med motsvarande period föregående år.

Driftnämnden Närsjukvården Halland

	Resultat 2017	8 mån utfall 2018	8 mån budget-avvik	Prognos 2018
Resultat (mnkr)	-9	21	9	2
Snittanställda (antal)	1 139	1 128		

Driftnämnden Närsjukvården Halland redovisar efter åtta månader ett positivt resultat med 21 mnkr, vilket är 9 mnkr bättre än periodens budget och 16 mnkr bättre än motsvarande resultat föregående år. Efter åtta månader har kostnaderna för inhyrd personal minskat med 5 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår till 13 mnkr. Kostnaden avser till största delen inhyrda läkare. Resultatet och budgetavvikelsen prognostiseras till 2 mnkr, vilket är 11 mnkr bättre än 2017 års utfall. Under hösten 2017 inleddes ett omfattande utvecklingsarbete inom Vårdcentralen Halland med syfte att både verksamhet och ekonomi ska bedrivas i balans. Årets utfall och prognos visar att arbetet ger effekt.

Personalomsättningen för innevarande år uppgår till 19,0 procent, vilket kan jämföras med 17,7 procent för föregående år. I siffran ingår interna och externa avgångar liksom pensionsavgångar. En ökad personalomsättning bland tandvårdspersonal beror bland annat på att fler tandläkare och tandsköterskor har gått till privat sektor under innevarande tolvmånadersperiod.

Kompetensförsörjning, att behålla och rekrytera personal, är ett prioriterat fokusområde. Digitaliseringen är ett viktigt led i att fortsätta utveckla effektiv och hälsofrämjande vård. Under våren 2018 togs en digital plan fram för Närsjukvården för

att komma i gång med fler digitala lösningar utifrån verksamhetens och invånares behov. Planen omfattar i ett första steg satsningar inom Vårdcentralen Halland.

(period januari-augusti)	Utfall mot föreg. år	Budgeterad ökning	Skillnad ökning mot budget
Kostnadsutveckling	**0,7%**	**2,7%**	**2,0%**
därav personalkostnader	0,9%	4,5%	**3,6%**
därav inhyrd personal	-28,3%		
därav köpt vård	0,9%	7,4%	**6,5%**

De totala kostnaderna har ökat med 0,7 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet är 2,0 procentenheter lägre (positivt) än den budgeterade kostnadsutvecklingen. Vårdcentralen Hallands kostnader har minskat med 1,0 procent i förhållande till föregående år, budgeterat var en minskning med 0,5 procent. Folktandvårdens kostnader har ökat med 5,9 procent jämfört med motsvarande period föregående år, vilket kan jämföras med en budgeterad kostnadsökning på 12,6 procent. Förklaringen är de rekryteringssvårigheter som finns inom Folktandvården.

Lokala nämnder

De lokala nämnderna redovisar totalt efter åtta månader ett positivt resultat med 1,8 mnkr, vilket är 0,7 mnkr sämre än motsvarande resultat föregående år. Resultat och budgetavvikelsen prognostiseras till 0,4 mnkr, vilket är 1,7 mnkr sämre än 2017 års utfall. De lokala nämndernas uppdrag är att bidra till utveckling av hälsans bestämningsfaktorer i samhället och att arbeta för en jämlik och positiv hälsoutveckling med utgångspunkt i social hållbarhet. I uppdraget ingår även ansvaret för att stimulera och utveckla ett lokalt och regionalt gränsöverskridande strategiskt folkhälsoarbete, samt att bidra med inventeringar och bedömningar av invånarnas behov av hälso- och sjukvård. De lokala nämnderna arbetar utifrån ett kunskapsuppdrag, utvecklingsuppdrag och samverkansuppdrag. Exempel på uppdrag 2018 är ett dialogarbete med fokus på unga och unga vuxnas psykiska hälsa och livsvillkor samt fortsatt arbete med Välmående ger resultat.

Nämnden för hemsjukvård och hjälpmedel, Patientnämnden och Revision

Ovanstående prognostiserar alla ett resultat i nivå med budget.

Driftnämnden Kultur och skola

	Resultat 2017	8 mån utfall 2018	8 mån budget-avvik	Prognos 2018
Resultat (mnkr)	4	8	6	1
Snittanställda (antal)	255	275		

Driftnämnden Kultur och skola redovisar efter åtta månader ett positivt resultat med 8 mnkr, vilket är 6 mnkr bättre än periodens budget. Både kultur- och skolverksamheten redovisar positiva avvikelser mot budget med cirka 3 mnkr efter åtta månader. Nämndens resultat och budgetavvikelsen prognostiseras till 0,7 mnkr, vilket är drygt 3 mnkr sämre än föregående års utfall.

(period januari-augusti)	Utfall mot föreg. år	Budgeterad ökning	Skillnad ökning mot budget
Kostnadsutveckling	**7,8%**	**10,4%**	**2,6%**
därav personalkostnader	10,2%	15,1%	**5,0%**

Nämndens kostnadsutveckling under årets åtta första månader uppgår till 7,8 procent. Utfallet är 2,6 procentenheter lägre (positivt) än den budgeterade kostnadsutvecklingen. Merparten av nämndens kostnadsutveckling (55 procent) består av ökade personalkostnader. Skolverksamheten har ökat kostnaderna med 9,7 procent efter åtta månader jämfört med motsvarande period föregående år, medan kulturverksamheten har ökat kostnaderna med 5,4 procent.

Driftnämnden Regionservice

	Resultat 2017	8 mån utfall 2018	8 mån budget-avvik	Prognos 2018
Resultat (mnkr)	-4	-11	-20	-18
Snittanställda (antal)	729	743		

Driftnämnden Regionservice redovisar efter åtta månader ett resultat uppgående till -11 mnkr, vilket är 20 mnkr sämre än periodens budget. För förvaltningen i sin helhet uppgår helårsprognosen till -18 mnkr. Prognosen är 14 mnkr sämre än föregående års resultat.

I allt väsentligt har Regionservice en bra balans och rimliga förutsättningar mellan tillgängliga resurser och den verksamhet som ska genomföras, med några undantag. Inom Vårdnära Service visar nuvarande produktionsnivå på årsbasis en kraftig obalans mellan kostnader och intäkter med minus 16 mnkr. Driftnämnden Regionservice har gjort en hemställan till regionstyrelsen om ett klarläggande hur den ekonomiska obalansen inom Vårdnära Service ska hanteras under innevarande år. Prognosen bygger på att resultatet för Vårdnära Service inte regleras gentemot Hallands sjukhus, utan istället påverkar Regionservice resultat negativt.

Möjligheten att nå miljömålet inom energieffektivisering i våra fastigheter bedöms inte som möjligt att nå 2018. Risk finns även att det långsiktiga målet till 2020 inte kan uppfyllas. Detta beror bland annat på eftersläpningar i reinvesteringar i fastigheterna, främst kopplat till Hallands sjukhus Varberg.

(period januari-augusti)	Utfall mot föreg. år	Budgeterad ökning	Skillnad ökning mot budget
Kostnadsutveckling	**15,6%**	**6,2%**	**-9,4%**
därav personalkostnader	8,5%	6,5%	**-2,0%**
Intäktsutveckling	**11,8%**	**5,9%**	**5,9%**

Nämndens kostnadsutveckling under årets åtta första månader uppgår till 15,6 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet är 9,4 procentenheter högre (negativt) än den budgeterade kostnadsutvecklingen. Den höga

kostnadsutvecklingen och den negativa ökningen mot budget beror framför allt på verksamheten logistikservice. Nämndens intäktsutveckling uppgår till 11,8 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet är 5,9 procentenheter högre (positivt) än den budgeterade intäktsutvecklingen. Intäktsökningen täcker stora delar av kostnadsökningen, men inte fullt ut, det föreligger en obalans på 21 mnkr vilket förklarar nämndens försämrade åttamånadersresultat. Förklaringen är obudgeterade kostnader inom främst Vårdnära Service.

Regionstyrelsens verksamheter

	Resultat 2017	8 mån utfall 2018	8 mån budget-avvik	Prognos 2018
Resultat (mnkr)	12	20	20	-6
Snittanställda (antal)	225	235		

Regionstyrelsens verksamheter redovisar efter åtta månader ett resultat uppgående till 20 mnkr. Resultatet är 3 mnkr sämre än för motsvarande period föregående år. Resultatet och budgetavvikelsen prognostiseras till -6 mnkr för Regionstyrelsens verksamheter. Under Regionstyrelsens verksamheter/Regionkontoret är sedan något år stora delar av regionens IT-kostnader samlade. Denna systemförvaltning benämns E-plan. E-plan prognostiserar sammantaget en budgetavvikelse med totalt -35 mnkr. Arbetet har mött stora utmaningar då det sammantagna åtagandet är större än resurserna, vilket tillsammans med breddinförandet av systemförvaltningen kostat mer än beräknat. Under Regionstyrelsens verksamheter finns projektmedel som inte hinner påbörjas, samt vakanta tjänster med mera som ger ett överskott mot budget och till stora delar möter upp underskotten inom IT-området. Notera att det även inom Driftnämnden Regionservice verksamheter finns IT-kostnader tillhörande E-plan, denna del prognostiserar överskott mot budget med 6 mnkr.

(period januari-augusti)	Utfall mot föreg. år	Budgeterad ökning	Skillnad ökning mot budget
Kostnadsutveckling	**11,0%**	**17,9%**	**6,9%**
därav personalkostnader	8,5%	6,3%	**-2,2%**
därav IT-tjänster	27,6%	31,3%	**3,7%**

Nämndens kostnadsutveckling under årets åtta första månader uppgår till 11 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet är 6,9 procentenheter lägre (positivt) än den budgeterade kostnadsutvecklingen. Kostnadsutvecklingen beror till största delen på ökade kostnader inom området E-plan. Den positiva skillnaden i ökning mot budget beror bland annat att på att lämnade bidrag inte följer plan.

Regionstyrelsen Hälso- och sjukvård

	Resultat 2017	8 mån utfall 2018	8 mån budget-avvik	Prognos 2018
Resultat (mnkr)	19	70	65	80

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsfinansiering redovisar efter åtta månader ett resultat uppgående till 70 mnkr, vilket är 65 mnkr bättre än periodens budget. Resultatet och budgetavvikelsen prognostiseras till 80 mnkr. De områden vilka beräknas få störst budgetavvikelser beskrivs nedan.

Kostnaderna för centralt kostnadsförda läkemedel fortsätter vara högre än beräknat och för dessa prognostiseras ett underskott med 55 mnkr. Inom den nära vården/Vårdval Halland prognostiseras ett underskott med 14 mnkr, vilket beror på tillkommande kostnader för hemsjukvårdsavtalet (-12 mnkr), vilket beslutades sent under 2017 och därför saknas budget för 2018. Riktade statsbidrag prognostiserar ett överskott mot budget med 84 mnkr. Det beror dels på att schablonintäkten från Migrationsverket överstiger de kostnader för vård av asylsökande som fångas upp centralt (18 mnkr), dels på en ändrad hantering av de riktade statsbidragen (66 mnkr), att regionen enbart använder de medel som krävs för att klara satsningarna, att regionen klarar alla satsningar och kan behålla medel genom att enbart redovisa det som regionen redan gör.

Inom området utveckling av hälso- och sjukvård prognostiseras ett överskott mot budget med 76 mnkr. Här ingår bland annat den centrala reserv (190 mnkr) som avsattes i budget 2018 för de ingående obalanser som identifierades i budgetarbetet. Av reserven avsåg 14 mnkr Driftnämnden Psykiatri, denna post har överförts till Psykiatrin som en resursförstärkning och har förbättrat deras resultat. Kvarstående centrala reserv uppgår till 176 mnkr och består dels av 131 mnkr, vilken ska täcka delar av en negativ budgetavvikelse inom Driftnämnden Hallands sjukhus egen verksamhet, dels 45 mnkr, vilken ska täcka en negativ budgetavvikelse inom regionvården (Driftnämnden Hallands sjukhus). Årets budget under Utveckling Hälso- och sjukvård förutsätter att det genomförs en kostnadsminskning på 138 mnkr. Regiondirektören har fått ett uppdrag att tillsammans med verksamheten ta fram en åtgärdsplan för att verkställa denna kostnadsminskning. Som ett led i detta arbete har regionen ändrat sin hantering av riktade statsbidrag, vilket har förbättrat prognosen med 66 mnkr (redovisas under området Riktade statsbidrag ovan). En ytterligare besparingspost är att Regionkontorets kostnadsram har minskats med 5 mnkr.

(period januari-augusti)	Utfall mot föreg. år	Budgeterad ökning	Skillnad ökning mot budget
Kostnadsutveckling	**7,9%**	**4,4%**	**-3,5%**
därav läkemedel	14,3%	-0,6%	**-14,8%**
därav köpt vård	7,3%	4,1%	**-3,2%**
därav köpt regionvård	5,2%	3,9%	**-1,3%**

Kostnadsutvecklingen för hälso- och sjukvårdsfinansiering under årets åtta första månader uppgår till 7,9 procent eller 429 mnkr, jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet är 3,5 procentenheter högre (negativt) än den budgeterade kostnadsutvecklingen. Den höga kostnadsutvecklingen och den negativa ökningen mot budget beror framför allt på ökade kostnader för köpt vård och läkemedel.

Regionstyrelsen Regiongemensamma kostnader och finansiering

	Resultat 2017	8 mån utfall 2018	8 mån budget-avvik	Prognos 2018
Resultat (mnkr)	225	3	-49	60
Budgetavvik. (mnkr)	208			43

Regiongemensamma kostnader och finansiering är enda verksamheten som inte har en nollbudget, utan årsbudgeten uppgår till 16,4 mnkr. Resultatet efter åtta månader uppgår till 3 mnkr, vilket är 49 mnkr sämre än periodens budget. Resultatet prognostiseras till 60 mnkr och budgetavvikelsen till 43 mnkr. Verksamheter med större prognostiserade budgetavvikelser beskrivs nedan.

Skatteintäkterna beräknas understiga budgeten med 36 mnkr enligt augustiprognosen från Sveriges Kommuner och Landsting. Intäkter avseende generella statsbidrag och utjämning beräknas bli 37 mnkr högre än budgeterat och består av överskott inom intäkts- och kostnadsutjämningen. Centralt anslag för avskrivningar beräknas ge ett överskott mot budget med 38 mnkr. Regionen har sålt en fastighet till Naturvårdsverket. Försäljningen har genererat en reavinst, vilken har förbättrat regionens resultat och prognos med 23 mnkr. Kostnader avseende pensioner, pensionsskuldens förändring och ränta på pensioner beräknas enligt KPA:s prognos ge ett underskott mot budget med 27 mnkr.

(period januari-augusti)	Utfall mot föreg. år	Budgeterad ökning	Skillnad ökning mot budget
Kostnadsutveckling	**6,8%**	**-9,0%**	**-15,8%**
därav personalkostnader	2,5%	-53,5%	**-56,0%**

Kostnadsutvecklingen under årets åtta första månader uppgår till 6,8 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet är 15,8 procentenheter högre (negativt) än den budgeterade kostnadsutvecklingen och beror främst på högre kostnader än periodens budget för bland annat pensionsskuldens förändring och korrigering av personalskulder.

Helägda bolag

Regionens driftbidrag till Hallandstrafiken AB beräknas till 458 mnkr för 2018, vilket är i enlighet med budget. Teater Halland AB får bidrag som består av regionens driftbidrag på 8,3 mnkr samt statsbidrag på 5,6 mnkr. Nedanstående tabell visar respektive bolags resultat efter åtta månader samt det prognostiserade resultatet vid årets slut.

Januari – augusti (mnkr)	Intäkter exkl. driftbidrag	Kostnader	Resultat	Driftbidrag för perioden	Prognos 2018 inkl. driftbidrag
Hallandstrafiken AB	491,3	789,7	-298,4	305,3	-7,9
Teater Halland AB	1,0	10,9	-9,9	9,9	0

- Hallandstrafikens resultat följer i stort plan och prognosen för helåret visar ett underskott på -7,9 mnkr. Biljettintäkterna är högre än budget främst beroende på ökat resande men även nya tillköp och sommarlovskorten har bidragit. Kostnaderna för index är större än beräknat och även kostnaderna för gas och RME har ökat kraftigt. Omläggningen av trafiken i Halmstad har också medfört kostnadsökningar. Underhållskostnaderna för Öresundståg och incitamentskostnaderna väntas bli lägre än beräknat.
- Teater Hallands verksamhet följer plan och prognosen är ett nollresultat för helåret.

Not Kostnadsutveckling

Respektive nämnd ska redovisa nämndens procentuella kostnadsutveckling, enligt framtagen definition. Årets utfall för nämndens kostnader jämförs med motsvarande utfall föregående år, vilket visar den procentuella förändringen för årets utfall. Denna förändring sätts i relation till den budgeterade förändringen av nämndens kostnadsutveckling. Härigenom visas procentuellt om nämndens kostnader ökar mer eller mindre än vad som är budgeterat. Den budgeterade förändringen av nämndens kostnadsutveckling, framräknas genom att årets budget för perioden sätts i relation till motsvarande periods utfall föregående år.

Investeringsredovisning

INVESTERINGSREDOVISNING 2018						
Investeringar per nämnd/styrelse (mnkr)	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Budget 2018	Prognos 2018	Prog.budg. avvikelse	Utfall 2017
UTRUSTNING/INVENTARIER						
DN Hallands sjukhus	37	57	124	95	29	71
DN ambulans diagnostik hälsa	69	14	108	40	68	77
DN Närsjukvård	5	9	14	13	1	8
DN Psykiatri	0	4	3	5	-2	2
DN Regionservice	5	6	38	34	4	17
DN kultur och skola	1	2	3	3	0	3
Regionkontoret (RS)	5	0	4	2	2	6
Utrustning ram oförutsett			13	13	0	
SUMMA UTRUSTNING/INVENTARIER	**122**	**92**	**306**	**204**	**102**	**183**
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**
DN Regionservice	1		0	0	0	1
Regionkontoret (RS)	3	0	0	0	0	3
FASTIGHETSINVESTERINGAR						
Infrastruktur bredband			30	0	30	
DN Regionservice	125	68	369	150	219	171
Kvarstående budgetram fastigheter			10	0	10	
SUMMA FASTIGHETSINVESTERINGAR	**125**	**68**	**409**	**150**	**259**	**171**
SUMMA INVESTERINGAR	**251**	**160**	**716**	**354**	**361**	**357**

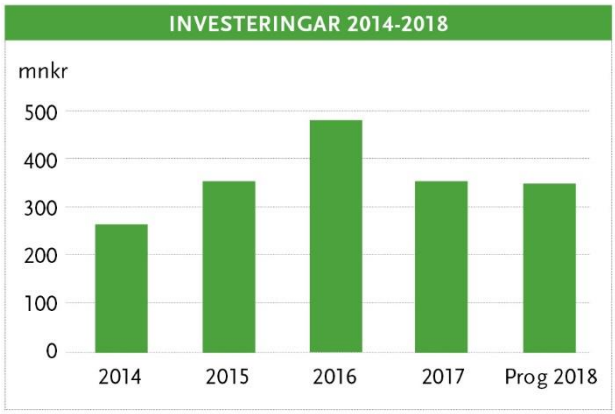

Årets investeringsbudget omsluter 716 mnkr, vilket är 151 mnkr mer än föregående års anslag. Periodens investeringar uppgår till 160 mnkr, vilket är 91 mnkr lägre än för motsvarande period föregående år. Prognosen på 354 mnkr är fördelat på utrustning 204 mnkr och fastigheter 150 mnkr. Utöver den totala investeringsbudgeten (716 mnkr) så finns det ett anslag om 80 mnkr för statlig infrastruktur avseende Varbergstunneln. Region Halland bidrar till medfinansiering av Varbergstunneln via egna skattemedel. Beslut om medfinansiering togs under 2017 och beloppet uppgick då till 73 mnkr. Denna post ingår inte i investeringstabellen.

FASTIGHETER – STÖRRE ENSKILDA

Lokalanpassning för BUP-mottagning

Lokalanpassning av byggnad 023, Hallands Sjukhus Halmstad, för att möjliggöra flytt av nuvarande Barn- och ungdomspsykiatrisk mottagning på Fiskaregatan i Halmstad. Byggnaden är en av sjukhusområdets äldsta, byggd 1915, och är B-märkt (högt kulturintresse).

Byte tak och fasad byggnad 131, Tandvårdshuset

Omläggning av tak samt plåtarbeten och fasadfogning. Takets tekniska livslängd är överskriden, färgsläpp och rostskador innebär stor risk för inträngande vatten och fuktproblem.

Installation solceller byggnad 151 Vapnöhöjden

Del av regionens satsning på solceller för att nå målet att minska klimatpåverkan och öka andelen förnybar energi, samt målet om minskad energianvändning med 20 procent 2010-2020. Framskjutet till 2019 på grund av avbruten upphandling.

Lokalanpassning Sterilen Hallands sjukhus Halmstad
Sammantagna sterilverksamheten vid Hallands sjukhus Halmstad behöver moderniseras för att möta dagens krav på standardiserad process, verksamhet, kvalitet, utrustning samt personal.

Utvändig hiss Infektionskliniken

Installation av utvändig hiss från delvis källarplan till översta plan, samt ny länkbyggnad på markplan som förbinder byggnad 031 med röntgenbyggnaden. Nödvändigt för att möjliggöra säkra transporter mellan klinikens tre våningsplan och eliminera behovet av utomhustransporter. Befintlig hiss är för liten och inte anpassad för sängtransporter.

Lokalförändring avd 41 och 42 för HIA

För att lösa den vårdhygieniska standarden på HIA (hjärtintensivvård) som har bedömts vara bristfällig, så föreslås att HIA flyttas till avdelning 41:s tidigare lokaler som har iordningställts för att uppfylla kraven på vårdhygienisk standard. Projektstart framflyttad något på grund av resursbrist.

Byte ventilationsaggregat TA/FA 50, Hallands sjukhus Varberg

Byte av 45 år gammalt aggregat som betjänar sju byggnader på sjukhuset.

Lokalanpassning avdelning 4B Hallands sjukhus Varberg

Anpassning och upprustning av avdelning 4B, före detta dialysmottagningen, för samlokalisering av neurofysiologi-, neurologimottagning samt Palliativa konsultteamet. Projektstart framflyttad något på grund av resursbrist.

Takomläggning Kungsbacka sjukhus, hus 11

Omläggning av tak med plåtarbete, komplettering av taksäkerhet samt målnings-arbete plåttak, länk mot intilliggande byggnad.

Takbyte samt installation solceller Vårdcentralen Ullared

Takbyte enligt plan samt installation av solceller.

Ny ambulansstation

Nybyggnation av ambulansstation för samlokalisering av nuvarande två ambulans-stationer. Verksamheten är idag lokaliserad i två externt inhyrda lokaler, som båda bedöms för små och ej ändamålsenliga för aktuell verksamhet. På grund av på-gående arbete med planändring har byggnationen ännu ej kommit igång.

Tabell - större investeringar

STÖRRE INVESTERINGAR								
(mnkr) Fastighet	Investeringsobjekt	Total beslutad budget	Ack.Utfall tom aug 2018	Prognos objekt totalt	Utfall jan-aug 2018	Budget 2018	Prognos 2018	Färdigt år
HS Halmstad	Lokalanpassning för BUP-mottagning	33,5	30,7	30,8	0,9	3,7	1,0	2018
HS Halmstad	Byte tak och fasad byggnad 131, Tandvårdshuset	11,0	6,8	8,0	6,4	10,7	8,0	2018
HS Halmstad	Installation solceller byggnad 151 Vapnöhöjden	4,7	0,3	4,7	0,3	4,7	0,4	2019
HS Halmstad	Lokalanpassning Sterilen, byggnad 202	9,0	8,7	8,8	0,1	2,0	1,8	2018
HS Halmstad	Utvändig hiss Infektionskliniken	13,0	1,2	12,0	1,2	13,0	7,0	2019
HS Halmstad	Lokalförändring avd 41, 42 för HIA	9,3	0,0	9,3	0,0	9,3	0,9	2019
HS Varberg	Byte ventilationsaggregat TA/FA 50	56,0	0,9	55,3	0,5	55,6	5,0	2020
HS Varberg	Lokalanpassning avd 4B HSV	9,3	0,2	9,3	0,2	9,0	0,4	2019
HS Kungsbacka	Takomläggning Kungsbacka sjukhus, hus 11	8,5	2,5	7,0	2,5	8,5	7,0	2018
VC Ullared	Takbyte samt installation solceller	6,0	1,1	6,0	1,0	5,4	5,8	2018
Halmstad	Ny ambulansstation	69,5	1,0	69,5	0,7	30,6	0,8	2021
Summering övriga fastighetsobjekt					53,3		112,0	
Summa fastighetsinvesteringar		**229,8**	**53,3**	**220,7**	**67,0**	**369,1**	**150,0**	

Not. Kolumnen Fastighet anger var investeringsobjektet är beläget, inte ansvarig driftnämnd.

Årets utfall förväntas understiga beslutad investeringsram för fastigheter. Detta beror framförallt på att ett antal planerade projekt har blivit stoppade eller fått framskjuten start av olika anledningar, till exempel ny ambulansstation, ombyggnad för PET/CT, ombyggnad panncentral Hallands sjukhus Halmstads, utbyte ventilationsaggregat TA/FA 50 Hallands sjukhus Varberg, samt att erforderliga beslut ej har fattats.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING 2018 – 8 MÅNADER								
(mnkr)	Noter	Utfall 2016-08	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Prognos 2018	Budget 2018	Avvik 2018	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter	1	913	932	1 148	1 590	1 210	380	1 513
Verksamhetens kostnader	2	-6 399	-6 681	-7 277	-10 858	-10 249	-609	-10 335
Avskrivningar	3	-182	-192	-207	-325	-342	17	-300
Verksamhetens nettokostnader		**-5 667**	**-5 941**	**-6 336**	**-9 593**	**-9 381**	**-212**	**-9 121**
Skatteintäkter	4	4 759	4 991	5 160	7 752	7 788	-36	7 511
Generella statsbidrag och utjämning	5	923	1 060	1 177	1 762	1 661	101	1 617
Finansiella intäkter	6	41	30	32	35	30	5	72
Finansiella kostnader	7	-27	-44	-56	-83	-82	-1	-66
Resultat före extraordinära poster		**30**	**96**	**-23**	**-127**	**16**	**-143**	**13**
Extraord.intäkter		0	0	0	0	0	0	0
Extraord.kostnader		0	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT		**30**	**96**	**-23**	**-127**	**16**	**-143**	**13**

Not budget 2018
Årets resultat enligt mål och budget, 16,375 mnkr.

Balansräkning

BALANSRÄKNING						
(mnkr) **TILLGÅNGAR**	Noter	Utfall 2016-08-31	Utfall 2017-08-31	Utfall 2018-08-31	Förändring 2017-2018	Utfall 2017-12-31
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	*8*	1	3	2	-1	3
Mark och byggnader	*9*	2 454	2 561	2 526	-35	2 554
Maskiner och inventarier	*10*	563	677	680	3	700
Långfristiga fordringar	*11*	2	2	2	0	2
Aktier, andelar, bostadsrätter	*12*	141	140	140	0	140
Summa anläggningstillgångar		**3 161**	**3 384**	**3 350**	**-33**	**3 399**
Bidrag till statlig infrastruktur	*13*	**154**	**147**	**210**	**63**	**217**
Omsättningstillgångar						
Förråd	*14*	107	112	123	11	120
Kund/patientfordringar	*15*	69	100	116	16	106
Övriga kortfristiga fordringar	*16*	2	42	50	9	76
Interimsfordringar	*17*	451	407	397	-10	341
Kortfristiga placeringar	*18*	2 426	2 498	2 687	189	2 545
Kassa och bank	*18*	261	345	648	302	656
Summa omsättningstillgångar		**3 315**	**3 503**	**4 021**	**517**	**3 844**
SUMMA TILLGÅNGAR		**6 631**	**7 034**	**7 581**	**547**	**7 460**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	*19*	2 763	2 794	2 808	-13	2 794
Årets förändring av eget kapital		30	96	-23	119	13
Summa eget kapital		**2 793**	**2 891**	**2 785**	**106**	**2 808**
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	*20*	1 883	2 080	2 318	-238	2 115
Avsättning särskild löneskatt	*21*	457	505	562	-58	513
Summa avsättningar		**2 340**	**2 585**	**2 881**	**-296**	**2 628**
Långfristiga skulder	*22*	**97**	**127**	**217**	**-90**	**216**
Kortfristiga skulder						
Leverantörsskulder	*23*	217	154	293	-139	455
Interimsskulder	*24*	911	1 049	1 124	-75	1 146
Övriga kortfristiga skulder		275	228	282	-53	207
Summa kortfristiga skulder		**1 402**	**1 432**	**1 699**	**-267**	**1 809**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**6 631**	**7 034**	**7 581**	**-547**	**7 460**
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser	*25*	3 622	3 523	3 330		3 386
Visstidspensioner	*26*	25	21	21		20
Borgens åtaganden[a)]	*27*	787	761	741		741

a) Uppgifterna avser bokslutsvärden.

Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESANALYS				
(mnkr)	Noter	Utfall 2016-08-31	Utfall 2017-08-31	Utfall 2018-08-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Periodens resultat		30	96	-23
Justering för avskrivningar (+)		182	192	207
Justering för nedskrivningar (+)				
Realisationsvinst / realisationsförlust		2	0	-23
Justering för gjorda avsättningar, pensioner (+)		122	182	253
Justering för ianspråktagna avsättningar (-)				
Övriga ej likviditetspåverkande poster Ökning(+) Minskning (-)		5	-5	8
Ökning (-) / minskning (+) kortfristiga fordringar		-172	12	-40
Ökning (-) / minskning (+) förråd och exploatering		-1	-3	-3
Ökning (+) / minskning (-) kortfristiga skulder		-82	-203	-110
Kassaflöde från den löpande verksamhet		**84**	**271**	**269**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Bruttoinvesteringar i materiella / imateriella anläggningstillgångar (-)		-256	-253	-160
Försäljningspris materiella / imateriella anläggningstillgångar (+)		2	16	23
Investering i finansiella anläggningstillgångar (-)		0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)			0	0
Erhållna investeringsbidrag, övriga investeringsinkomster (+)			2	1
Kassaflöde från investeringsverksamheten	*29*	**-255**	**-234**	**-136**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån (+)				
Amortering av skuld (-)				
Ökning/minskning av långfristiga fordringar				
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**0**	**0**	**0**
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR				
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		0	0	0
PERIODENS KASSAFLÖDE		**-171**	**36**	**133**
Likvida medel vid årets början		**2 857**	**2 807**	**3 201**
Likvida medel vid årets slut		**2 687**	**2 843**	**3 335**

Noter

1. Verksamhetens intäkter

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Patientavgifter	140	139	149
Försäljning hälso- och sjukvård	223	283	310
Försäljning av tandvård	19	25	21
Försäljning regional utveckling	60	58	64
Försäljning medicinska tjänster	31	38	37
Försäljning andra tjänster	153	145	172
Försäljning material varor	3	3	34
Erhållna bidrag	274	234	335
Övriga intäkter	9	5	25
SUMMA	**913**	**932**	**1 148**

2. Verksamhetens kostnader

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Personalkostnader	3 007	3 195	3 422
Bidrag till Hallandstrafiken	268	292	305
Verksamhetens övriga kostnader	3 124	3 194	3 549
SUMMA	**6 399**	**6 681**	**7 277**

3. Avskrivningar

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Immateriella anläggningstillgånga	0	1	1
Inventarier	98	103	110
Fastigheter	84	88	96
SUMMA	**182**	**192**	**207**

4. Skatteintäkter

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Preliminära skatteintäkter	4 798	5 022	5 182
Preliminär slutavräkning	-33	-45	1
Justering slutavräkn.föregående	-7	14	-23
SUMMA	**4 759**	**4 991**	**5 160**

Periodisering av skatteintäkterna har skett i enlighet med augustiprognosen från Sveriges Kommuner och Landsting.

5. Generella statsbidrag och utjämning

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 20178
Inkomstutjämning	674	738	757
Kostnadsutjämning	-163	-154	-65
Regleringsbidrag/avgift	-100	-85	-148
Statsbidrag för läkemedel	511	557	599
Strukturbidrag			
Införandebidrag			
Statsbidrag minskad sjukskrivnin	2	3	34
SUMMA	**923**	**1 059**	**1 177**

6. Finansiella intäkter

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Ränteintäkter	8	6	6
Reavinster värdepapper	1	2	6
Övriga finansiella intäkter	32	23	21
SUMMA	**41**	**30**	**32**

7. Finansiella kostnader

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Finansiell kostnad pensioner	-25	-43	-54
Räntekostnader Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag			
Övriga finansiella kostnader	-1	-1	-2
SUMMA	**-27**	**-44**	**-56**

8. Immateriella anläggningstillgångar

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Ingående värde	1	1	3
Investeringar		3	0
Försäljning och utrangering			
Reavinst/reaförlust			
Årets avskrivningar	0	-1	-1
SUMMA	**1**	**3**	**2**
Ackumulerat anskaffningsvärde	1	4	5
Ackumulerade avskrivningar	0	-1	-3
Ackumulerade nedskrivningar			

9. Mark och byggnader

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Ingående värde	2 382	2 528	2 554
Investeringar	156	138	45
Försäljning och utrangering	-1	-16	0
Reavinst/reaförlust			23
Årets avskrivningar	-83	-89	-96
SUMMA	**2 454**	**2 561**	**2 526**
Ackumulerat anskaffningsvärde	5 126	5 362	5 468
Ackumulerade avskrivningar	-2 634	-2 763	-2 904
Ackumulerade nedskrivningar	-38	-38	-38

10. Maskiner och inventarier

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Ingående värde	564	659	700
Investeringar	98	122	92
Försäljning och utrangering	-2	-2	-2
Reavinst/reaförlust			
Årets avskrivningar	-97	-102	-110
SUMMA	**563**	**677**	**680**
Anskaffningsvärde	1487	1761	1940
Ackumulerade avskrivningar	-924	-1084	-1260
Ackumulerade nedskrivningar			

11. Långfristiga fordringar

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Föreningen Halmstad Soldathem	0,07	0,07	
Lån Teater Halland AB	1,00	0,80	0,80
Lån Hushållningssällskapet	1,00	1,00	1,00
Neurol handikapp N-för	0,25	0,25	0,25
West Sweden kapitaltäckn.gar.	0,05	0,05	
SUMMA	**2,4**	**2,2**	**2,1**

12. Aktier, andelar, bostadsrätter

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Aktier Öresundståg AB	0,12	0,12	0,12
Aktier Hallandstrafiken AB	2,50	2,50	2,50
Hallandstrafiken AB aktieägartills	92,70	92,70	92,70
Aktier Transitio AB	1,00	1,00	1,00
Aktiekapital Halmstad Museum			
Aktiekapital Varbergs Museum			
Andelar Varbergs Vind ek förenir	1,80	1,80	1,80
Aktier Inera AB	0,15		
Aktiekapital ALMI	0,49	0,49	0,49
Aktiekapital Teater Halland	1,40	1,40	1,40
Aktiekapital Svensk Turism	0,00	0,00	0,00
Insatser skolverksamhet	2,13	1,96	1,63
Andelskapital Svenskt Ambulans	0,31	0,31	0,31
IUC	0,02	0,02	0,02
Garantikapital Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	38,18	38,18	38,18
SUMMA	**140,8**	**140,5**	**140,2**

Beslut om aktieägartillskott till Hallandstrafiken AB med 50 mnkr (Regionfullmäktige § 48, 2014).
LÖF:s ägare har beslutat att under 2015 tillskjuta det extra kapital som behövs enligt det nya Solvens II regelverket. Behovet av kapitaltillskott uppgår till 1200 mnkr, att tillföras i form av nytt garantikapital varav Region Hallands andel utgör 38,2 mnkr.

13. Bidrag till statlig infrastruktur

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Ingående beslutat bidrag	158,8	151,6	216,9
Ack. upplösning bidrag till statlig infrastruktur	-4,8	-4,8	-6,7
SUMMA	**154,0**	**146,8**	**210,2**

Under 2009 beslutades om medfinansiering av det Västsvenska infrastrukturpaketet - Västlänken med 180 mnkr. Bidraget komme att upplösas på 25 år med start 2012. Under 2013 tillkom 4,4 mnk och under 2014 tillkom 3,2 mnkr.
Under 2017 beslutades om medfinansiering av Varbergstunneln med 73 mnkr. Bidraget kommer upplösas på 25 år.

14. Förråd

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Hallands sjukhus	22	22	21
Ambulans, diagnostik och hälsa	79	83	90
Kultur och skola	5	4	3
Regionservice	1	2	8
SUMMA	**107**	**112**	**123**

15. Kund/patientfordringar

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Hallands Sjukhus	3	2	2
Ambulans, diagnostik och hälsa			0
Hjälpmedelsnämnden	0	1	0
Regionkontoret			
Regionstyrelsens verksamhet	62	94	110
Regionservice			0
Närsjukvården Halland	3	4	3
SUMMA	**69**	**100**	**116**

16. Övriga kortfristiga fordringar

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Hallands Sjukhus	3	2	2
Ambulans, diagnostik och hälsa	57	57	0
Psykiatrin Halland	0	0	0
Närsjukvården Halland	19	35	70
Hälso- och sjukvårdsstyrelsen		0	2
Regionservice	-6	9	14
Regionkontoret	1	1	-1
Lokala nämnder		0	
Kultur och skola	0	0	0
Hjälpmedelsnämnden			
Regionstyrelsens verksamhet	-73	-63	-36
SUMMA	**2**	**42**	**50**

17. Interimsfordringar

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
SUMMA	**451**	**407**	**397**
Därav			
Statsbidrag för läkemedel	128	139	150
Skatteintäkter	14	14	1

18. Likvida medel

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
SUMMA	**2 687**	**2 843**	**3 335**

19. Eget kapital

Periodens resultat har minskat det egna kapitalet med -22,7 mnkr
Förvaltningarna har erhållit del av eget kapital som fonderade överskotts-/underskottsmedel. Regionfullmäktige beslutar i särskilt ärende om hur mycket som ska resultatbalanseras. Region Halland har beslutat att inte utnyttja möjlighetn att införa en resultatutjämningsreserv (RUR).

20/21. Avsättningar för pensioner inklusive särskild löneskatt

Från och med redovisningsåret 1998 redovisas endast nyintjänade pensionsförmåner som en avsättning i balansräkningen. Garantipensioner och visstidspensioner ingår också. Avsättninger är inklusive särskild löneskatt för pensionsförpliktelsen.

22. Lån

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Hallandstrafiken AB, aktieägartillskott	93	93	93
Leasingskuld		30	44
Investeringsbidrag		0,7	0,7
Varbergs Vind ek. förening	1,2	1,2	1,1
Statsbidrag byggnation	2,6	2,6	5,2
Bidrag till statlig infrastruktur, Varbergstunneln			73,0
SUMMA	**97**	**127**	**217**

23. Leverantörsskulder

Redovisar bokförda men ej betalda leverantörsfakturor för 2017.

24. Interimsskulder

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
SUMMA	**911**	**1 049**	**1 124**
Därav			
Skuld outtagen övertid	13	14	14
Skuld jour- och beredskap	37	40	42
Skuld outtagna semesterdagar	182	184	184
Skuld pensionsavg.individuell del	95	102	107

25. Pensionsförpliktelser

Under ansvarsförbindelser redovisas pensionsförmåner inklusive löneskatt intjänade före 1998, det vill säga dessa redovisas ej sor en avsättning (skuld) i balansräkningen.

26. Visstidspensioner

Beräknat av KPA på 2016 års löner och uppgår till 21,3 mnkr för 9 politiker. Avser visstidspension och livränta som utfaller om vederbörande väljer att ta ut pension efter mandatperiodens slut. Visstidspension utbetalas fram till pensionsåldern då den ersätts av ålderspension.
Uppräknat enligt prognosen för 2017 i beräkningen ovan.

27. Borgensåtaganden

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
SUMMA	**787**	**761**	**741**
Därav			
a) Stiftelsen Bräcke Diakoni	15	15	15
b) Hallandstrafiken AB leasingavt	162	157	151
c) Solidarisk borgen AB Transitio	610	589	575

a) LT § 94/1984. Baserat på faktiskt pensionsåtagande enligt 2015 års bokslut för stiftelsen.
b) LF § 24/2004. Region Halland har borgensåtagande med 260,0 mnkr (där enbart 151 mnkr är utnyttjat) avseende Hallandstrafiken AB:s leasingavtal avseende Öresundstrafiken.
c) LF § 105/2007. Solidarisk borgen avseende AB Transitio.
En utförligare beskrivning av regionens borgensåtagande finns i den finansiella analysen. År 2008 ingick dåvarande Landstinget Halland en solidarisk borgen såsom för egen skuld avseende AB Transitio upp till 8 miljarder kronor. Transitio är ett samverkansorgan för att anskaffa och tillhandahålla spårfordon för regional järnvägstrafik. Detta borgensåtagande är genom ett regressavtal begränsat till att endast omfatta regionens, genom Hallandstrafiken AB, "egna tåg". Regionens borgensandel uppgår här till 575 mnkr.

28. Kassaflöde från investeringsverksamheten

(mnkr)	31/8 2016	31/8 2017	31/8 2018
Inventarier	-101	-126	-92
Fastigheter	-156	-125	-67
Avyttring materiella tillgångar	2	16	23
Avyttring finansiella tillgångar		0	0
Aktieägartillskott	0	0	0
SUMMA	**-255**	**-234**	**-136**

BÄSTA LIVSPLATSEN
Region Halland

Till
Fullmäktige i Region Halland

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2018-08-31

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2018-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om i "Mål och budget 2018". Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Granskningsresultatet framgår av bifogad revisionsrapport.

Prognosen för helåret pekar mot ett resultat på -127 mnkr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse med 144 mnkr. Jämfört med 2017 års utfall innebär prognosen en resultatförsämring med 140 mnkr.

Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2018. Avstämning mot balanskravet visar en prognos för helåret på -150 mnkr.

Vi har sedan 2015 särskilt följt det regionövergripande åtgärdsarbetet som genomförs för att uppnå en hållbar ekonomi i balans. "Framtidsarbetet", som startade 2015, har som målsättning att uppnå en besparingseffekt på sammanlagt 400 mnkr under perioden 2015-2018. Fram till och med år 2017 beräknas de totala ekonomiska effekterna till 137 mnkr (86 mnkr avser 2016 och 51 mnkr avser 2017). Delårsrapporten saknar redogörelse om ekonomisk effekt som beräknas för år 2018.

Vi delar Regionstyrelsens bedömning att Region Halland inte uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning. Åtgärder för att minska den höga nettokostnadsutvecklingen har, enligt vår bedömning, inte varit tillräckliga

Det är ytterst angeläget att tillräckliga åtgärder för att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna beslutas och genomförs. Detta för att de finansiella målen för god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

Regionfullmäktige har i Mål och budget 2018 fastställt ett finansiellt mål. Bedömningen är att målet inte kommer att uppnås.

Regionfullmäktige har fastställt 13 mål för verksamheten. I delårsrapporten görs bedömningen för helåret att 5 mål kommer att uppnås och 8 mål delvis uppnås.

Revisorerna bedömer att;

- delårsrapporten, i allt väsentligt, är upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- balanskravet inte kommer att uppfyllas 2018.
- resultatet i delårsrapporten inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige beslutat om.
- utifrån delårsrapportens återrapportering är inte verksamhetens prognostiserade utfall förenligt med fullmäktiges fastställda mål i Mål och budget 2018. Sammanfattningsvis är det prognostiserade resultatet för helåret att 5 av 13 mål för verksamheten (38 %) är förenligt med fullmäktiges mål.

2018-10-12

Jan-Erik Martinsen | Lena Olofsdotter | Peter Wesley

Gösta Gustafsson | Eva Hudin

Bilaga: Rapport Granskning av delårsrapport 2018

www.pwc.se

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2018

Region Halland

Rebecca Lindström
Certifierad kommunal revisor
Zsuzsanna Kurko
Revisionskonsult
Kerstin Sikander
Certifierad kommunal revisor

Oktober 2018

pwc

Innehåll

1. Sammanfattning 2
2. Inledning 3
2.1. Bakgrund 3
2.2. Syfte och revisionsfrågor 3
2.3. Revisionskriterier 3
2.4. Avgränsning och metod 3
3. Iakttagelser och bedömningar 5
3.1. Lagens krav och god redovisningssed 5
3.1.1. Iakttagelser 5
3.1.2. Bedömning 7
3.2. God ekonomisk hushållning 8
3.2.1. Iakttagelser 8
3.2.2. Bedömning 9

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat regionens delårsrapport för perioden 2018-01-01 – 2018-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge regionens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som regionfullmäktige fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Resultatet för perioden är -23 mnkr, vilket är 131 mnkr sämre än periodiserad budget. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat på -127 mnkr, vilket innebär en resultatförsämring med 140 mnkr jämfört med föregående år. Jämfört med budget innebär prognosen en negativ avvikelse på 143 mnkr.

Balanskravsresultatet prognostiseras till -150 mnkr, bedömningen i delårsrapporten är att balanskravsresultat inte kommer att uppnås.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i *Mål och budget 2018*.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall delvis är förenligt med fullmäktiges fastställda mål i *Mål och budget 2018*. Sammanfattningsvis är resultatet för 5 (38 %) av målen för verksamheten förenligt med fullmäktiges mål medan 13 (62 %) av målen har ett resultat som till viss del är förenligt med fullmäktiges mål.

Regionstyrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen när det gäller det finansiella målet och verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning. Den samlade bedömningen är att regionen inte uppfyller kraven på en god ekonomisk hushållning. Av denna framgår att det är regionens finansiella resultat som inte är tillräckligt starkt. Hur regionstyrelsen ser på verksamhetsmålen framgår inte med tydlighet. Vidare är det angeläget att åtgärder vidtas för de mål som inte bedöms uppfyllas.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommuner och landsting är skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början och i revisorernas uppgift ingår att granska delårsrapporten.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Regionen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsobjekt är regionstyrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL), kap 9:9 a
- Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22, Delårsrapport
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport

2.4. Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten avgränsas till följande:

- översiktlig granskning av det siffermässiga bokslutet per 2018-08-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,

- hur regionen redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (både finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisionssed i övrigt har.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till delårsrapport som presenterades 2018-10-03. Regionstyrelsen fastställer delårsrapporten 2018-10-10.

Rapporten är faktagranskad av ekonomichef, redovisningschef, utvecklare och ekonom på Regionkontoret.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Lagens krav och god redovisningssed

3.1.1. Iakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti 2018, vilket är i överensstämmelse med KRL (Lagen om kommunal redovisning) där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader. Resultatet för perioden uppgår till -23 mnkr.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys. Någon sammanställd redovisning har inte upprättas i delårsrapporten, däremot redovisas de helägda bolagens prognoser för helåret.

Översiktlig förvaltningsberättelse
Förvaltningsberättelsen innehåller uppgift om *händelser av väsentlig betydelse som inträffat under eller efter delårsperiodens slut, men innan delårsrapporten upprättas. Upplysningar om regionens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet* beskrivs.

En samlad, övergripande redovisning av regionens investeringsverksamhet framgår av förvaltningsberättelsen.

En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten görs. Det prognostiserade helårsresultatet uppgår till -127 mnkr vilket är 143 mnkr sämre än budgeterat.

En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen lämnas. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas. Avstämning mot balanskravet visar en prognos för helåret på -150 mnkr, hur resultatet ska återställas kommer att behandlas i samband med arbetet med budget år 2020.

Upplysningar om hur koncernen definierats/avgränsats och vilka juridiska personer den består av framgår.

Finansiella rapporter
Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkning samt noter. Räkenskaperna omfattar periodens utfall samt jämförelsetal i enlighet med gällande rekommendation.

Regionens resultat uppgår till -23 mnkr, vilket är 131 mnkr sämre än periodiserad budget och 119 mnkr sämre jämfört med motsvarande period föregående år.

Följande iakttagelser har gjorts:

- Verksamhetens nettokostnader har under året ökat med 6,7 % och ska jämföras med ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag som ökat med 4,7 %. Prognosen för nettokostnadsökningen är 5,2 % och skatteintäkter och generella statsbidrag 4,2 %.

- Skatteintäkterna prognostiseras bli 36 mnkr lägre än budget. Generella statsbidrag och utjämning beräknas bli 101 mnkr högre än budgeterat. Detta beror till största delen på högre statsbidrag avseende läkemedelsförmånen 55 mnkr och överskott inom intäkts- och kostnadsutjämningen 37 mnkr.

- Jämfört med 2017 års resultat innebär prognosen en resultatförsämring med 140 mnkr som till största delen beror på ökad pensionsskuld och högre räntor avseende pensionsskulden. Regionen har under året sålt en fastighet som genererat en reavinst på 23 mnkr, vilken har förbättrat regionens resultat och prognos.

- Avvikelsen mot budget prognostiseras till -143 mnkr för helåret. Regiondirektören har fått i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för att verkställa en kostnadsminskning om 138 mnkr, varav 5 mnkr är verkställt. En förändring i hantering av riktade statsbidrag har förbättrat den prognostiserade budgetavvikelsen med 66 mnkr.

- Regionens övergripande ”framtidsarbete” som beslutades i Regionstyrelsen under år 2014 fokuserar på att skapa förutsättningar för att regionens och driftnämndernas budgetramar ska hållas. Framtidsarbetets målsättning är att uppnå en besparingseffekt på sammanlagt 400 mnkr under perioden 2015-2018. I årsbokslutet 2017 angavs att Framtidsarbetet inte existerar längre som eget projekt utan att de aktiviteter som ingick i Framtidsarbetet och fortfarande är aktuella har tagits upp i arbetet med Hälso- och sjukvårdsstrategin. Fram till och med år 2017 beräknas de totala ekonomiska effekterna till 137 mnkr (86 mnkr avser 2016 och 51 mnkr avser 2017). I delårsrapporten redovisas inte vilken ekonomisk effekt som beräknas för år 2018.

- **Regionstyrelsen/Hälso- och sjukvård** prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 80 mnkr, vilket till största delen beror på riktade statsbidrag. **Driftnämnd Hallands sjukhus** prognostiserar en budgetavvikelse på -215 mnkr och beror i huvudsak på kostnader för inhyrd personal (-83 mnkr), regionvården (-50 mnkr), ökning av laboratorie- och röntgenkostnader (-20 mnkr). **Driftnämnd Psykiatri** prognostiserar en budgetavvikelse på -31 mnkr. Vilket förklaras främst av kostnader för inhyrd personal samt lägre intäkter inom Vårdval specialistvård. **Driftnämnd Regionservice** lämnar en helårsprognos på -18 mnkr mot budget. Avvikelsen beror till största delen på en negativ avvikelse för vårdnära service.

I nedanstående tabell redovisas utfallet efter de första åtta månaderna 2017 och 2018, prognos för helårsutfall, budget 2018 samt prognosavvikelse gentemot budget:

Resultaträkning mnkr	***Utfall delår 2018***	***Utfall delår 2017***	***Prognos 2018***	***Budget 2018***	***Prognos avvikelse***
Verksamhetens intäkter	1 148	932	1 590	1 210	380
Verksamhetens kostnader	-7 277	-6 681	-10 858	-10 249	-609
Avskrivningar	-207	-191	-325	-342	17
Verksamhetens nettokostnader	**-6 336**	**-5 940**	**-9 593**	**-9 381**	**-212**
Skatteintäkter	5 160	4 991	7 752	7 788	-36
Generella statsbidrag och utjämning	1 177	1 060	1 762	1 661	101
Finansiella intäkter	32	30	35	30	5
Finansiella kostnader	-56	-44	-83	-82	-1
Resultat	**-23**	**96**	**-127**	**16**	**-143**

Vid granskningen av periodens resultat- och balansräkning för regionen har följande noterats:

- Region Halland har antagit en Regional Bredbandsstrategi för Halland 2015-2020 vilken har tagits fram i samverkan med de halländska kommunerna. Där framgår att Region Halland planerar att investera i utbygganden av bredband medan kommunerna förväntas bidra (medfinansiär) till investeringens kapitalkostnader. I bokslutet 2016 och 2017 har uppbokningar gjorts avseende kapitalkostnader på 31,4 mnkr. Hanteringen innebär att kortfristiga skulder är för högt redovisade.
- Regionen avviker gällande god redovisningssed avseende periodisering av statsbidraget för tillfälligt stöd för att hantera den rådande flyktingsituationen 2015. Periodiseringen innebär att kortfristiga skulder är för högt redovisade med 6,9 mnkr.
- Vi har i samband med vår granskning av kortfristiga skulder identifierat uppbokningarna som avser interna projektmedel/anslag som ska hanteras via budget och inte i balansräkningen.

Vissa andra upplysningar

Redovisningsprinciper för delårsrapporten anges som ett eget avsnitt i delårsrapporten. Det framgår att principerna är densamma som vid föregående års årsbokslut.

3.1.2. Bedömning

Vi har granskat ett urval poster bl.a. periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten och konstaterat att väsentliga poster periodiserats rätt.

I vår översiktliga granskning har det, med reservation för det som beskrivs ovan, inte framkommit några omständigheter som tyder på att regionens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2018.

3.2. God ekonomisk hushållning

Regionfullmäktige har fastställt *Mål och budget 2018* innehållande politiska utvecklingsområden 2018 för att nå målen. Grunden för Region Hallands uppdrag är den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och visionen om Halland bästa livsplatsen. Arbetet för att uppnå visionen konkretiseras genom Tillväxtstrategin för Halland 2014-2020 och Hälso- och sjukvårdsstrategin för Halland 2017-2025.

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot regionens finansiella mål som fastställts i *Mål och budget 2018*:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2018	Indikator och målvärde	Prognos utfall 2018	Prognostiserad måluppfyllelse
Budgetram ska hållas			**Bedöms ej uppfyllas**
	Nettokostnadsandel (max 99,8%)	101,3 %	
	Driftsnämndernas resultat jämfört med budget (>0)	Resultatet prognostiseras till -127 mnkr, vilket är 143 mnkr sämre än årsbudget.	

Av redovisningen framgår att det finansiella målen inte bedöms uppnås för helåret 2018.

Mål för verksamheten

Regionfullmäktige beslutade i november 2016 om en ”Hälso- och sjukvårdsstrategi” för Halland 2017-2025, med övergripande målet *En hälso- och sjukvård för bättre hälsa*. Till målet kopplas fem delmål med indikatorer för uppföljning. Vidare finns” Tillväxtstrategin för Halland 2014-2020”.

I delårsrapporten görs en avstämning mot regionens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2018:

Verksamhetsmål	Prognostiserad måluppfyllelse 2018
Regional utveckling Halland ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region 2020 än 2014	
• Hög attraktivitet	Uppfylls delvis
• Stark konkurrenskraft	Uppfylls delvis
• Fler i arbete	Uppfylls
Hälso- och sjukvård En hälso- och sjukvård för bättre hälsa	
1. Hälso- och sjukvården i Halland arbetar hälsofrämjande och levererar en individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet för en god och jämlik hälsa.	Uppfylls delvis
2. Hälso- och sjukvården i Halland är trygg, sammanhållen och utformas tillsammans med patient och närstående.	Uppfylls delvis
3. Hälso- och sjukvården i Halland arbetar med ständig förbättring för bättre hälsa hos invånarna.	Uppfylls

4. Hälso- och sjukvården i Halland möjliggör att invånarna själva tar ansvar utifrån egen förmåga.	Uppfylls delvis
5. Hälso- och sjukvården i Halland har en tydlig prioritering av hur kompetens och resurser används.	Uppfylls delvis
Kompetensförsörjning Kompetenta och engagerade medarbetare som utvecklar verksamheten	
• Rätt kompetens på rätt plats i rätt tid	Uppfylls delvis
• Möjlighet att attrahera och rekrytera den kompetens som behövs	Uppfylls
• Goda karriär- och utvecklingsmöjligheter i en innovativ miljö	Uppfylls
• Ett sunt och hållbart arbetsliv	Uppfylls delvis
• Ett gott ledar- och medarbetarskap med utgångspunkt i Region Hallands värdegrund	Uppfylls

Av delårsrapporten framgår att 5 av 13 verksamhetsmål bedöms kunna uppfyllas år 2018 och 8 prognostiseras att delvis kunna uppfyllas.

Kommentarer har lämnats i delårsrapporten om resultatet för respektive mål.

3.2.2. Bedömning

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i *Mål och budget 2018*.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall delvis är förenligt med fullmäktiges fastställda mål i *Mål och budget 2018*. Sammanfattningsvis är resultatet för 5 (38 %) av målen för verksamheten förenligt med fullmäktiges mål medan 13 (62 %) av målen har ett resultat som till viss del är förenligt med fullmäktiges mål.

För de flesta av målen bedömer vi att den redovisning som lämnats är realistisk och analysen baseras på redovisad statistik, jämförelsetal eller motsvarande.

Bedömningen av det tredje delmålet inom Hälso- och sjukvård kan underbyggas på ett bättre sätt då det inte framgår hur en medarbetarenkät kan ligga till grund för en bättre hälsa hos invånarna. Bedömning av det femte delmålet inom Hälso- och sjukvård bedöms som delvis uppfyllt och baseras på kriteriet att en förbättring i budgetavvikelse prognostiseras jämfört med föregående år (+76 mnkr). Detta trots att det finns en prognostiserad ekonomisk obalans i hälso- och sjukvården på -164 mnkr för helåret 2018.

Regionstyrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen när det gäller det finansiella målet och verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning. Den samlade bedömningen är att regionen inte uppfyller kraven på en god ekonomisk hushållning. Av denna framgår att det är regionens finansiella resultat som inte är tillräckligt starkt. Hur regionstyrelsen ser på verksamhetsmålen framgår inte med tydlighet. Vidare är det angeläget att åtgärder vidtas för de mål som inte bedöms uppfyllas.

2018-10-12

Kerstin Sikander
Uppdragsledare

Rebecca Lindström
Projektledare